

Lausuntopalaute Vesihuoltolain tarkistamistyöryhmän loppuraportista (MMM
2010:6)

SISÄLLYS

Lyhenteet	1
Yhteenvedo.....	2
Yleiset kommentit	4
Kommentit vesihuoltolaista.....	5
Yleiskommentit vesihuoltolaista.....	5
Yleiskommentit taloussäännöksistä	5
Pykäläkohtaiset kommentit vesihuoltolaista	7
Kommentit maankäyttö- ja rakentamislaita	24
Yleiskommentit maankäyttö- ja rakentamislaita	24
Pykäläkohtaiset kommentit maankäyttö- ja rakentamislaita	25
Hankkeet.....	29
Energiamarkkinaviraston valvontamallin selvittämishanke.....	29
Tutkimus- ja kehittämishankkeet	30

Lyhenteet

AVI, IS	Itä-Suomen aluehallintovirasto
AVI, L	Lapin aluehallintovirasto
AVI, PS	Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
ELY, KaS	Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
ELY, Ke-S	Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
ELY, Pi	Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
ELY, Psa	Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
ELY, Uu	Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
ELY, VS	Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
ETL	Elintarviketeollisuusliitto
HauVesi	Liikelaitos Haukiputaan Vesi
HS-Vesi	Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy
HSY-Vesi	Kuntayhtymä Helsingin seudun ympäristöpalvelut, vesihuollon toimiala
JyEnergia	Jyväskylän Energia Oy
JyPuhdistamo	Jyväskylän Seudun Puhdistamo Oy
KsVesi	Kemiönsaaren Vesi
LoiVesi	Loimaan Kaupungin Vesihuoltoliikelaitos
LVM	Liikenne- ja viestintäministeriö
MMM, ELO	Maa- ja metsätalousministeriön elintarvike- ja terveysosasto
MTK	Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto
OM	Oikeusministeriö
PudVesi	Pudasjärven Vesiosuuskunta
RTY	Rakennustarkastusyhdistys RTY ry
STM	Sosiaali- ja terveysministeriö
STUK	Säteilyturvakeskus
SVOSK	Suomen Vesihuolto-osuuskunnat ry
SYKE	Suomen ympäristökeskus
TampVesi	Tampereen Vesi
TEM	Työ- ja elinkeinoministeriö
THL	Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
Valvira	Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto
Vesiensojelu yhdistys	Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensojelu yhdistys ry
VM	Valtiovarainministeriö
YM	Ympäristöministeriö
YSVesi	Ylä-Savon Vesi Oy
YTT	Ympäristö- ja terveysalan tekniset ry

Yhteenveto

Maa- ja metsätalousministeriö asetti 17.9.2008 työryhmän selvittämään vesihuoltolain ja siihen liittyvän lainsäädännön tarkistamistarpeet sekä valmistelemaan tarvittavat ehdotuksen säädösmuutoksiksi. Työryhmä päätti työnsä loppuraporttiin 17.6.2010. Loppuraportista pyydettiin antamaan lausunnot 17.9.2010 mennessä.

Loppuraportista saatiin 65 lausuntoa. Lausuntoja antoivat ministeriöt (7), valtion virastot ja laitokset (8), aluehallinto (10), kunnat (14), vesihuolto- ja tukkulaitokset (13), etujärjestöt ynnä muut vastaavat (12) sekä yksi yksityinen henkilö.

Lausunnoissa loppuraporttia kommentoidaan yleisesti ja annetaan yksityiskohtaisempaa palautetta työryhmän ehdotuksista. Erityisesti huomiota kiinnitetään vesihuoltolain soveltamisalaan, vesihuollon kehittämiseen, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueeseen, kiinteistön liittämismallisuuteen, vesihuollon toimintavarmuuteen, talouden läpinäkyvyyteen, vesihuollon tietojärjestelmään, hulevesien hallintaan ja viemärintiini sekä vesihuollon valvonnan selvittämishankkeeseen.

Yleiset kommentit. Loppuraportista annetussa yleispalautteessa raporttia ja sen sisältämiä muutosehdotuksia pidetään pääsääntöisesti hyvin valmisteltuina ja perusteltuina. Niiden nähdään edistävän vesihuollon suunnitelmallista edistämistä ja peilaavan vesihuoltosektorin tulevien vuosien haasteita. Lainsäädännön muuttamista pidetään tarpeellisena. Kriittisten yleiskommenttien perusteella vesihuollon ja maankäytön yhteensovittaminen olisi edelleen vaikeaa, raportin valmistelu on ollut liian kapea-alaista ja useat ehdotukset antaisivat kunnalle määräysvallan yhtiön omaisuuden käytöstä. Ehdotusten nähdään myös lisäävän vesihuollosta vastaavien työmäärää ja siten vesihuoltolaitosten sekä kuntien kustannuksia.

Vesihuoltolain soveltamisala. Vesihuoltolain soveltamisalaa ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että VHL 2 §:ssä elinkeino- ja vapaa-ajantoiminnan edellytettäisiin rinnastuvan asutukseen vesihuollon kannalta. Työryhmän tarkoituksena on ollut täsmentää soveltamisalaa, ei muuttaa sitä. Vesihuoltolaitokset ja kunnat pitävät ehdotusta hyvänä sekä tarpeellisena ja katsovat, että vesihuoltolain ensisijaisena tehtävänä on varmistaa asutuksen vesihuolto. Erityisesti elintarviketeollisuus katsoo kuitenkin, että soveltamisala on epäselvä ja liian kapea-alainen. Palautteessa esitetään myös mallien kehittämistä vesihuoltolaitosten ja elinkeinoelämän vesihuoltosopimuksiin.

Vesihuollon kehittäminen. Vesihuollon kehittämissuunnittelua (VHL 5 §) työryhmä esittää täydennettäväksi siten, että kunnan tulisi olla yhteistyössä paitsi vesihuoltolaitosten myös laitoksille vettä toimittavien ja niiden jätevesiä käsittelevien kanssa, varata valvontaviranomaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ja tiedottaa kehittämissuunnitelmasta. Lausunnoissa katsotaan, että yhteistyön lisääminen kehittämissuunnittelussa on perusteltua. Tietyissä lausunnoissa esitetään, että kunnan vastuuta kehittämissuunnitelman laatimisesta tulisi terävöittää. Vesihuoltosektori pitää tärkeänä, että valvontaviranomaisten kuuleminen suunnitelman laatimisen yhteydessä ei muodostuisi ennakovalvonnan kaltaiseksi.

Vesihuoltolaitoksen toiminta-alue. Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueiden kattavuutta tulisi ehdotetun VHL 7 §:n perusteella arvioida sekä toteutuneen että suunnitellun yhdyskuntakehityksen perusteella ja VHL 8a §:ssä säädettäisiin vesihuollon turvaamisesta toiminta-alueita supistettaessa. Pääosa hallinnosta ja kunnista sekä osa vesihuoltolaitoksista kannattaa toiminta-alueiden ennakoivaa määrittelyä. Tietyt vesihuoltolaitokset näkevät ennakoivan määrittelyn kuitenkin ongelmallisena vastuiden ja menettelyiden kannalta. Ympäristöministeriö pitää tärkeänä, että toiminta-alueiden määrittäminen kytkeytyisi kiinteämmin MRL:n mukaiseen rakentamiseen ja alueidenkäytön ohjaukseen. Toiminta-alueen supistamistilanteiden sääntelylle nähdään olevan tarve.

Kiinteistön liittämismallisuus vesihuoltolaitoksen verkostoon. Työryhmä ei varsinaisesti ehdota muutoksia kiinteistön liittämismallisuuteen vesihuoltolaitoksen verkostoon. VHL 10–12 §:ää muutettaisiin kuitenkin siten, että liittämisestä hulevesiviemäriin säädettäisiin erikseen, ELY-keskukselle ei enää varattaisi tilaisuutta tulla kuulluiksi liittämismallisuudesta vapauttamisesta ja liittämiskohtien sijainnin takia ei saisi aiheutua kiinteistön omistajalle tai haltijalle kohtuuttomia kustannuksia. Lisäksi työryhmä esittää sääntelyvaihtoehtona, että kunta voisi periä maksua vapauttamishakemuksen käsittelystä.

Liittämismallisuutta käsitteleviin ehdotuksiin suhtaudutaan pääasiassa myönteisesti. Lausunnoissa tuodaan kuitenkin esille, että kiinteistön liittämisen edellytyksiä jätevesiviemäriin hulevesien johtamiseksi tulisi tiu-

kentaa. ELY-keskuksen kuulemisesta luopumista ei vastusteta, mutta katsotaan, että vapauttamispäätösten tulisi olla yhdenmukaisempia. MTK katsoo, että liittämismahdollisuutta tulisi väljentää. Erityisesti vesihuoltolaitokset vastustavat liittämiskohdan tarkempaa määrittelyä, jota puolestaan kiinteistön ja talojen omistajia edustavat tahot kannattavat. Kunnat kannattavat maksun perimismahdollisuutta vapauttamishakemusten käsittelystä, kun taas tietyt muut tahot vastustavat sitä.

Vesihuollon toimintavarmuus. Vesihuollon toimintavarmuutta pyritään loppuraportissa edistämään ehdotuksilla vesihuoltolaitoksen selvilläolo- ja tarkkailuvollisuuksista (VHL 15 §), erityistilanteisiin varautumisesta (VHL 15a §), korjausinvestointien kattamisesta maksuilla (VHL 18 §) sekä vakiohyvityssääntelyllä (VHL 27a §). Vakiohyvityssääntelyä lukuun ottamatta näihin ehdotuksiin suhtaudutaan laajalti myönteisesti ja niitä pidetään tärkeinä. Vesihuoltolaitokset kaipaavat kuitenkin ohjeistusta erityistilannesuunnitteluun ja siihen, miten riittävä selvilläolo laitteiston kunnosta on osoitettavissa. Elintarvikesektori vaatii, että laitoksen varautuminen pitäisi ulottaa terveydensuojelun kannalta kriittisten asiakkaiden tarpeiden huomioon ottamiseen, kun taas vesihuoltolaitosten mielestä tällaisille erityisasiakkaille tulisi itselleen asettaa velvoite varautumiseen.

Ehdotetusta vakiohyvityssääntelystä annettu palaute on jakaantunutta. Suuri enemmistö vesihuoltolaitoksista vastustaa vakiohyvitystä ja pitää sen aikarajoja liian tiukkoina sekä korvaussummia liian suurina. Palautteessa korostetaan, että vesihuollon laadunvarmistus keskeytyksen jälkeen vie paljon aikaa, mutta lausunnoista ei käy ilmi, kuinka usein laadunvarmistuksia käytännössä tehdään ennen talousveden toimittamisen uudelleen aloittamista. Tietyt muut tahot, kuten Kuluttajavirasto, pitävät ehdotettua sääntelyä asianmukaisena, mutta korvaussummia liian pieninä. Lausunnoissa kiinnitetään huomiota myös vakiohyvityssääntelyn mahdolliseen kohtuuttomuuteen pienten laitosten kannalta.

Talouden läpinäkyvyys ja valvonta sekä tietohuolto. Vesihuollon talouden läpinäkyvyyden lisäämiseksi ja tietohuollon parantamiseksi työryhmä ehdottaa laitoksille velvollisuutta laatia vesihuoltoa koskeva tilinpäätös ja toimintakertomus (VHL 20 §) sekä pykälää tilinpäätöksen tarkastamisesta (VHL 20a §), tilinpäätöksen, toimintakertomuksen, toimitusehtojen ja tunnuslukujen julkaisemisesta (VHL 20b §) ja vesihuollon tietojärjestelmästä (VHL 20c §). Näihin ehdotuksiin suhtaudutaan laajalti myönteisesti, mutta niihin esitetään tiettyjä tarkennuksia. Palautteessa korostetaan, että tietojärjestelmän tulisi hyödyttää kaikkia tahoja vesihuoltolaitoksista asiakkaisiin ja viranomaisiin. Valtiovarainministeriö esittää, että kilpailuneutraliteettiin liittyvät näkökohdat ja tietojärjestelmään tarvittavat resurssit on syytä ottaa jatkovalmistelussa tarkemmin huomioon.

Energiamarkkinaviraston valvontamallin selvittämishanketta kannatetaan varsin laajasti. Yhtäältä katsotaan, että vesihuoltolaitosten talous tulisi saattaa viranomaisvalvonnan piiriin. Toisaalta tietyissä lausunnoissa esitetään, että talouden läpinäkyvyyden lisääminen on riittävää ja varoitetaan valvonnan kustannuksista.

Hulevesien hallinta ja viemärointi. Työryhmä ehdottaa, että kunnan vastuusta hulevesien hallinnasta säädettäisiin maankäyttö- ja rakennuslaissa (MRL 90a- 90g §) ja huleveden viemäroinnistä vesihuoltolaissa. Ehdotuksesta esitetään lausunnoissa eriäviä mielipiteitä, joiden mukaan vastuu hulevesistä tulisi olla yksiselitteisesti kunnalla, mutta yleisesti ottaen hulevesien sääntelyjärjestelmää pidetään hyväksyttävänä kompromissina. Yksittäisistä hulevesipykälästä annetussa palautteessa korostetaan ensinnäkin sitä, että hulevesiä tulisi saada johtaa jätevesiviemäriin vain poikkeuksellisesti (90b §). Toiseksi hulevesisuunnitelman (90d §) suhde maankäyttö- ja rakennuslain olemassa oleviin suunnittelujärjestelmiin koetaan epäselväksi. Ympäristöministeriö ehdottaa harkittavaksi erillisen lain säätämistä hulevesien hallinnasta.

Huleveden viemäroinnistä säädettäisiin VHL 6a §:ssä siten, että kunta ja laitos voisivat sopia huleveden viemäroinnistä hulevesiviemäroinnin toiminta-alueella tai, jos viemäroinnistä ei olisi sovittu, voisi kunta tietyn edellytyksin hyväksyä laitokselle hulevesiviemäroinnin toiminta-alueen. Monet kunnat ja Kuntaliitto näkevät ehdotuksen tarpeellisenä ja tärkeänä, koska se mahdollistaisi nykyisten käytäntöjen jatkamisen. Osa vesihuoltolaitoksista on kuitenkin huolissaan kunnalle ehdotetusta määräysvallasta. Palautteessa tuodaan esille myös kunnan vastuu kokonaisvaltaisesta hulevesien hallinnasta ja ehdotetaan tiettyjä huleveden viemärointiin liittyviä menettelyjä tarkennettaviksi.

Yleiset kommentit

AVI, IS: työryhmän raportti on perusteellinen ja muutosehdotukset hyviä

AVI, PS: esitetyt muutokset selkeyttävät lain tulkintaa sekä valvontaviranomaisten roolia

ELY, KaS: esitetyt muutokset ovat hyvin valmisteltuja ja perusteltuja

ELY, Ke-S: esitetyt lain tarkistukset parantavat vesihuoltosektorin toimintaa ja vesihuollon suunnitelmallista edistämistä; raportissa on onnistuttu peilaamaan vesihuoltosektorin tulevien vuosien haasteita viranomais- sekä vesihuoltolaitostasolla, ja työryhmä on pystynyt luomaan hyviä ehdotuksia haasteista selviytymiseksi

ELY, Pi: vesihuollon ja hulevesijärjestelmän suunnittelun ja kaavoituksen yhteys ja menettelytavat tulee varmistaa laintasoisin säännösin vesihuoltolaissa sekä maankäyttö- ja rakennuslaissa

ELY, VS: loppuraportti vie onnistuneesti loppuun vesihuoltolain muutostyön; muutosesitykset ovat pääosin hyvin perusteltuja ja ottavat tasapuolisesti huomioon eri intressiryhmien tarpeet sekä vesihuoltoalan kehittämisen ja varmuuden parantamisen näkökohdat

ETL: tärkeää että monopoliasemassa olevien vesihuoltolaitoksien toimintaa kehitetään ja elintarviketeollisuuden tarpeet otetaan huomioon; huoltovarmuuden ylläpitämiseksi talousveden saanti on turvattava välttämättömälle elintarviketuotannolle; lakia on valmisteltu kapea-alaisesti elinkeinoelämän asiakkaita ja heidän tarpeitaan kuulematta

Evira: loppuraportti on hyvin valmisteltu ja työryhmän ehdotukset ovat perusteltuja ja kannatettavia

Helsinki: loppuraportti on kehittynyt väliraportista myönteiseen suuntaan ja täsmentynyt perustelluksi vesihuoltolain muutos- ja täydennysehdotukseksi

HSY-Vesi: työryhmä on tehnyt hyvää ja perusteellista työtä

Inari: työryhmän ehdotukset VHL:iin ja MRL:iin ovat selkeät ja ymmärrettävät

Joensuu: ehdotus tulee lisäämään vesihuollosta vastaavien työmäärää ja siten myös kuntien ja vesihuoltolaitosten kustannuksia

Jyväskylä: ehdotuksessa on useita sellaisia kohtia, jossa kunnalle on käytännössä annettu määräysvalta yhtiön omaisuuden käytöstä (esim. MRL 90b §:n 3 mom.)

Kuntaliitto: vesihuoltolain säännösten tulkintaongelmien vuoksi on lain muuttaminen tarpeellista

MTK: maanomistajien oikeusturvan kannalta olisi tullut kutsua MTK:n edustaja työryhmään

Omakotiliitto: raportti on tehty asiantuntevasti ja monipuolisesti asioita arvioiden; vesihuollon asiakkaan asemaan on pyritty monin eri tavoin löytämään tukea muuttuvassa vesitalousympäristössä; ehdotukset antavat hyviä eväitä edistää ja kehittää vesihuoltoa Suomessa

Pori: vesihuoltolain muutosehdotus on oikeansuuntainen ja nykytilannetta selkiyttävä; muutosesitykset ovat hyvin perusteltuja eikä niiden toteuttaminen tule aiheuttamaan suuria ongelmia

Porvoo: hulevesiverkoston rakentaminen ja ylläpitäminen tulee säilyttää vesihuoltolaitoksen tehtävänä; kunnan vastuulla tulee olla panostaa hulevesien hallintaan kokonaisuutena kaavoituksen ja katusuunnittelun toimesta, tavoitteena hulevesien määrän vähentäminen ja hulevesiverkoston minimoiminen

PorvoonVesi: ehdotetut tarkistukset ovat pääsääntöisesti perusteltuja eivätkä aiheuta merkittäviä muutoksia nykykäytäntöihin

Pöytyä: lainmuutos tulee lisäämään vesihuollosta vastaavien tahojen työmäärää pienissä kunnissa; samalla henkilöstöresurssit eivät tule lisääntymään ja osaavan henkilökunnan palkkaaminen vaikeutuu

RTY pyytää, että se sisällytetään jatkossa lausunnonantajien ja kuultavien joukkoon

STM: työryhmä on tehnyt esimerkillistä työtä ja sen esittämät ehdotukset ovat hyvin perusteltuja

TampereVesi pitää loppuraporttia pääosin johdonmukaisena ja hyvin perusteltuna ja yhtyy VVY:n lausuntoon

THL pitää raporttia hyvin ja perusteellisesti valmisteltuina; esitetyt muutosehdotukset ovat pääsääntöisesti positiivisia ja kansanterveyttä edistäviä; erityisen hyvää on vesihuoltolaitosten varautumisesta säätäminen

Vaasa: esitetyt muutokset ovat perusteltuja sekä kuntalaisten että vesihuoltolaitosten osalta

Valvira pitää loppuraporttia ja sen sisältämiä ehdotuksia hyvinä, perusteltuina ja talousveden turvallisuutta parantavina

VM: vesihuoltoverkoston saneerausvelka on vakava ongelma, mutta työryhmä ei ehdota suunnitelmaa tai muita konkreettisia toimia investointien nopeuttamiseksi; VHL 15 ja 18 §:n muutosehdotukset ovat oikeansuuntaisia, mutta tuskin riittäviä; vesilaitosten tulisi olla kokonsa ja muiden ominaisuuksien osalta sellaisia, että maksut voitaisiin periä aiheuttamisperiaatteen mukaisesti ilman, että ne muodostuvat kohtuuttomiksi, mutta työryhmä ei ole tehnyt ehdotuksia vesihuoltolaitosverkoston rakenneuudistuksen valmistelun aloitta-

misesta; työryhmän esitykset selkeyttäisivät ja täsmentäisivät voimassa olevaa lainsäädäntöä ja ohjaussuhteita, mutta niiden taloudellisia vaikutuksia on syytä selvittää

YM pitää vesihuoltolain tarkistamis- ja kehittämisehdotuksia pääosin erittäin kannatettavina, ja on valmis osallistumaan ehdotusten toimeenpanoon ja edelleen kehittämiseen.

Kommentit vesihuoltolaista

Yleiskommentit vesihuoltolaista

EK: vesihuoltolainsäädäntö koskee merkittävästi EK:n jäsenyrityksiä riippumatta siitä, kuuluvatko ne VHL:n soveltamisen piiriin; yrityksillä ei useinkaan ole mahdollisuutta vesihuoltolaitoksen palveluja korvaavan vedenhankinnan tai jätevesihuollon järjestämiselle; siten elinkeinoelämän tarpeet tulisi ottaa paremmin huomioon vesihuollon laajempaa kehittämistä koskevissa kysymyksissä (mm. kehittämissuunnittelu, toiminta-alueiden hyväksyminen tai supistaminen, ja erityistilanteisiin varautuminen)

ELY, Häme: VHL:n tarkistaminen ja sen sisällön täsmentäminen on ajankohtaista: kehittämissuunnitelmista on puuttunut kunnan strateginen näkökulma, useille kylille on tarpeettomasti perustettu erillisiä vesihuolto-osuuskuntia, ja kuntien sekä pienten vesihuoltolaitosten vesihuolto-osaaminen vähenee ja teknisen toimen resurssit niukentuvat

HSY-Vesi: vesihuoltolaissa ei ole tarkoituksenmukaista antaa yksityiskohtaisia säännöksiä ylläpidosta ja saneerauksesta, koska saneerausinvestointien riittämättömyys ei niinkään aiheudu lainsäädännöstä

Inari: vesihuoltolakiin tulisi lisätä määräykset sammutusveden järjestämisestä; ne voisivat olla ehdotettujen hulevesisäännösten kaltaisia, jolloin kunta voisi siirtää sammutusveden järjestämisen sopimusteitse vesilaitoksen tehtäväksi

JyEnergia: vesihuoltolain säännökset tulee kirjoittaa siten, että ne eivät ole ristiriidassa tai aiheuta tulkinta-ongelmia osakeyhtiölain, verolakien ja tilintarkastuslain säännösten kanssa (esim. peitelty osingonjako, liikesalaisuudet); rakennetta tulisi selkeyttää siten, että hulevesiä koskevat määräykset kootaan omaksi luvuksi

KsVesi: Vesihuoltolaissa pitäisi vahvistaa vesihuoltolaitoksen juridista asemaa kuntakonsernissa; omistajan ei tulisi pystyä sanelamaan laitokselle vesihuoltoa vaarantavia ehtoja (esim. isojen kiinteistöjen sprinklausjärjestelmien kytkeminen vesiverkostoon ja laitoksen investointiohjelmien leikkaaminen)

Kuntaliitto: 7 lukua tulee täydentää Tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus-pykälällä, joka voi olla soveltuvin osin samansisältöinen kuin ympäristönsuojelulain 83g §

Kuopio: 6a, 8 ja 10 §:iin tulee lisätä kohta, jonka mukaan kunnalla olisi mahdollisuus määrittää alueet, joilla hulevedet ja perustusten kuivatusvedet voidaan johtaa ja tarvittaessa käsitellä muulla kunnan hyväksymällä tavalla, jolloin liittymisvelvollisuudesta hulevesiviemäriin voitaisiin poiketa; työryhmän pykäläehdotukset 20, 20a, 20b ja 20c § ovat kannatettavia, mutta haja-asutusalueella toimivien vesihuoltolaitosten tueksi tulisi laatia tarkempia ohjeita ja malleja pykälissä edellytetyjen toimien suorittamiseksi; kunnille tulisi laatia ohjeet kuinka menetellään, jos vesiosuuskunta joutuu taloudellisiin vaikeuksiin

Lappeenranta: laitoksen selvilläolovelvollisuus laitteistojen kunnosta, vuotovesien määrän ja raakaveden laadun seurantavelvoitteet sekä viranomaisten toimivallan selkeyttäminen ovat kannatettavia ehdotuksia

Pöytyä: talouden ja kehittämissuunnitelmien julkisuuden lisääminen vähentää väärin tietojen ja käsitysten leviämistä

Vesiensuojeluyhd: vuotovesien määrän tilastointi ja kaikkien vesihuoltolaitosten toimintaa ja taloutta koskevien asioiden kokoaminen vesihuollon tietojärjestelmään ovat kannatettavia ehdotuksia; ne eivät välttämättä riitä vauhdittamaan verkostojen saneerausta, vaan myös valvonnan kiristäminen on tarpeen

VVY: ylivoimaisesta esteestä tulisi säätää kattavammin, koska sen mainitseminen yhden pykälän kohdalla saattaa synnyttää mielikuvan, että sitä ei otettaisi muiden osalta (esim. vahingonkorvaus) huomioon

Yleiskommentit taloussäännöksistä

ELY, Pi: on tärkeää turvata vesihuoltolaitosten ylläpitoa edellyttävät investoinnit ja harkita kohtuullisen tuoton ylärajan määrittämistä; laitosten talouden viranomaisvalvontaa olisi tarpeen edistää; tulisi myös harkita siitä säätämistä, että julkinen sektori omistaisi vesihuoltoinfrastruktuurin ja vastaisi ydintoiminnoista

ELY, Ke-S: ehdotukset talouden läpinäkyvyyden lisäämiseksi selventävät vesihuoltosektorin yhtenäistä toimintaa ja viranomaisvalvontaa

HauVesi: talouden läpinäkyvyyden lisääminen on tervetullutta, sillä vesihuoltolaitokset tarvitsevat maksutuloinsa saneeraamiseen; kirjanpidon eriyttäminen, tilinpäätöksen tarkastaminen ja tilinpäätöstietojen julkaiseminen ovat linjassa vesihuollon liiketoiminnan kanssa, eivätkä todennäköisesti aiheuta kunnalliselle liikelaitokselle lisätoivia nykyiseen verrattuna; lisää byrokratiaa tuottavaa järjestelmää ei tule tehdä

Helsinki: talouden eriyttämistä ja läpinäkyvyyttä parantavat esitykset ovat tarpeellisia aiheuttamisperiaatteen toteutumiseksi maksujen määräytymisessä

Kerava: ehdotukset talouden läpinäkyvyyden lisäämiseksi hyödyllisiä, eivätkä vaikeuta merkittävästi laitosten toimintaa lukuun ottamatta henkilöresursseiltaan hyvin pieniä laitoksia

Kiinteistöliitto: laitosten taloudenpitoon tulee lisätä näkyvyyttä piiloverotuksen estämiseksi; siten ehdotukset tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen julkaisusta ovat kannatettavia

Kilpailuvirasto: Työryhmän tekemät huomiot ja ehdotukset liittyen vesihuollon maksujen määräytymiseen ovat hyviä ja oikeansuuntaisia; läpinäkyvyyden parantaminen ja toiminnan valvonnan tehostaminen ovat keskeisiä keinoja hinnoittelun kohtuullisuuden ja tasapuolisuuden varmistamisessa

Kuntaliitto: Lakiehdotuksessa parannetaan vesihuoltolaitosten talouden läpinäkyvyyttä

Kuopio: laissa tulisi määrätä vesihuollon maksujen kohtuullisuuden ja tasapuolisuuden valvonnasta; tärkeää, että taloudenpidon läpinäkyvyyttä ja laitteistojen ylläpitoa edistetään lainsäädännöllä; velvollisuuksien lisääminen voi heikentää pienten vesihuoltolaitosten toimintaedellytyksiä ja edistää niiden yhdistymistä

MTK: yhdenvertaisuusperiaatteen kannalta on kyseenalaista, että haja-asutusalueilla maksut ovat moninkertaiset taajamiin verrattuna ja että maksut saattavat määräytyä asutuspinta-alan tai potentiaalisen rakennusoikeuden mukaan

Omakotiliitto: kehitys avaa mahdollisuuden sijoittajille hankkia omistukseensa suomalaisia vesihuoltolaitoksia; veden kohtuullinen ja oikeudenmukainen hinta on varmistettava lainsäädäntöteitse ja riittävin viranomaistukitoimin; talouden läpinäkyvyyden varmistaminen lainsäädännöllisin keinoin on kannatettavaa

SYKE: taloudellisten tietojen esittämisvaatimusten (mm. 20b §) pohjalta voidaan vertailla laitosten tehokkuutta, arvioida tuloutusten kohtuullisuutta ja valvoa sitä, että vesihuoltoon varataan tarpeelliset resurssit

TampVesi: talouden läpinäkyvyyden parantamiseksi vesihuoltolaitokset tulisi velvoittaa liittymään VVY:n tunnuslukujärjestelmään; tunnuslukuja voidaan tarvittaessa lisätä ja muokata viranomaistarpeisiin

TEM: termit kuten tilinpäätös ja toimintakertomus tulisi säilyttää mahdollisimman pitkälle yleislainsäädännön mukaisina; vesihuoltolaitoksen tilinpittoa ja tilien päättämistä koskeva erityissäännöstö tulisi rakentaa esim. siten, että ao. tietojen osalta kyseessä ovat kirjanpitolain edellyttämien tietojen ohessa annettavat lisätiedot (ei siis yleisesti tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen sisällön uudelleenmäärittely).

Pykälähahmotelmat:

20 § Vesihuoltolain (VSHL) kirjanpito

* noudatetaan kirjanpitolaki (KPL) * velvollisuus eriyttämiseen * "vesihuoltoa koskeva" tulisi määrittellä täsmällisemmin

20 a § VSHL:n tilinpäätös ja VSHL:n toimintakertomus

* VSHL:n tilinpäätös laaditaan KPL:n säännösten mukaan * VSHL:n toimintakertomuksessa on KPL:n edellyttämien tietojen lisäksi oltava tiedot pykälän tarkoittaman vesihuoltotoiminnan hintatasosta, tehokkuudesta, laadusta ja kannattavuudesta. VSHL:n toimintakertomuksen sisällöstä säädettäisiin tarkemmin asetuksella.

20 b § VSHL:n tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tilintarkastus

* on tarkastettava tilintarkastuslain mukaisesti * pykäläehdotusten mukaan toimintakertomus jäisi ulkopuolelle - tahatonta?

20 c § VSHL:n tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen julkisuus ja asettaminen saataville

* ovat julkisia * asetetaan verkkosivuilla (ja toimipaikassa fyysisesti) saataville * pyynnöstä toimittaminen? * aivan eri (lain)paikkaan, omaan pykäläänsä, ilmeisesti kuuluvat huleveden viemäroinnin toimintuehdot, hinnoitteluperusteet ja tunnusluvut - elleivät ole VSHL:n toimintakertomukseen sisällytettäviä tietoja (jos ovat, tulevat julki osana sitä).

Seuraavassa alleviivattuja työryhmän raportin kohtia tulisi TEM:n mielestä täsmentää:

20 § Vesihuoltolaitoksen kirjanpidon eriyttäminen ja toimintakertomuksen laatiminen

Vesihuoltolaitoksen on laadittava vesihuoltoa koskeva tilinpäätös, johon kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot. Taseen ja tuloslaskelman tulee olla kirjanpidosta johdettavissa. Ne on laadittava soveltuvin osin kirjanpidon (1336/1997) säännösten mukaisesti.

Vesihuoltolaitoksen on laadittava vesihuoltoa koskeva toimintakertomus. Toimintakertomuksessa tulee tarkastella 1 momentissa tarkoitettua tilinpäätöstä sekä hintatasoa, tehokkuutta, laatua ja kannattavuutta kuvaavia tunnuslukuja. Toimintakertomuksen sisällöstä säädetään tarkemmin asetuksella.

20a § Vesihuoltoa koskevan tilinpäätöksen tarkastaminen

Vesihuoltolaitoksen tilintarkastajien tulee tarkastaa vesihuoltoa koskeva tilinpäätös osana laitoksen lakisääteistä tilintarkastusta. (toimintakertomus?)

20b § Tilinpäätöksen, toimintakertomuksen, toimitusehtojen ja tunnuslukujen julkaiseminen

Vesihuoltolaitoksen tulee julkaista 20 §:ssä tarkoitettua tilinpäätös ja toimintakertomus. Lisäksi laitoksen tulee julkaista vesihuollon toimitusehdot ja hinnoitteluperusteet sekä vesihuollon hintatasoa, tehokkuutta, laatua ja kannattavuutta kuvaavat tunnusluvut.

Jos vesihuoltolaitos huolehtii huleveden viemäröinnistä, tulee sen julkaista myös huleveden viemäröinnin toimitusehdot, hinnoitteluperusteet ja tunnusluvut. Tilinpäätöksen, toimintakertomuksen, toimitusehtojen, hinnoitteluperusteiden ja tunnuslukujen tulee olla saatavilla tietoverkossa.

Valvira: ehdotukset laitosten talouden läpinäkyvyyden parantamiseksi ja asianmukaisen ylläpidon turvaamiseksi ovat hyviä

VM: vesihuollon asema osana kunnan toimintaa on kyseenalaistettu EU-valtiontukisäännöksiä perusteella; Kunnat ja kilpailuneutraaliteetti -työryhmä kuitenkin esitti muistiossaan 8.6.2010, että kunnan tai kuntayhtymän ei tarvitsisi yhtiöittää vesihuoltoa, koska se muodostaa luonnollisen monopolin; komission kantaa poikkeukseen ei vielä ole saatu; jatkovalmistelussa kilpailuneutraaliteettinäkökulma on syytä ottaa huomioon

YSVesi tulkitsee ehdotusta niin, että tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja tunnuslukujen julkaiseminen ei koske vesihuoltolaitokselle vettä toimittavaa, koska asiasta ei ole erillistä mainintaa

Pykäläkohtaiset kommentit vesihuoltolaista

2 § *Soveltamisala*

EK: on välttämätöntä että poistetaan soveltamisalan epäselvyydet; tämä edellyttäneen sekä ehdotettua informatiivisempaa lainsäädäntöä että sopimusmallien kehittämistä elinkeinoelämän ja vesihuoltolaitosten kesken

ETL: soveltamisalaa tulisi kaventamisen sijaan laajentaa, sillä elintarviketeollisuuden vesihuollon erottaminen muusta vesihuollosta on resurssien tuhlaamista; elintarviketeollisuuden vesihuollon korvauskysymykset voidaan hoitaa asioiden tiedostamisen jälkeen paikallisesti sopimusteitse; ehdotus jättää tulkinnanvaraiseksi esimerkiksi sen, sitovatko VHL 18 ja 19 §:n mukaiset taloudelliset periaatteet vesihuoltolaitosta suhteessa soveltamisalan ulkopuoliseen elinkeinoelämään ja voiko vesihuoltolaitos siten esittää kohtuuttomia vaatimuksia yrityksille; vesihuoltolaitoksilla on VL 9:9:n perusteella etuoikeus pohjaveden käyttöön; vähintään tulisi säätää, että vesihuoltolaitosten ja lain ulkopuolisten asiakkaiden sopimuksissa tulee tasapuolisuuden varmistamiseksi noudattaa vesihuoltolain pykälää 14, 15, 15A, 18, 19 ja lukua 5 kokonaisuudessaan

HauVesi: lähtökohtana pitää olla asutuksen vesihuollon järjestäminen mahdollisimman hyvätasoisesti

HS-Vesi: täsmennys on paikallaan; perustelujen valossa esim. suuret alueelliset meijerit rajautuvat soveltamisalan ulkopuolelle; monilla vesihuoltolaitoksilla saattaa olla tällaisten toiminnanharjoittajien kanssa vesihuollosta normimuotoiset sopimukset, joita lienee syytä pyrkiä muuttamaan

HSY-Vesi: lisäys on perusteltu ja selkeyttää vesihuoltolakia

Kerava: lain soveltamista huleveden viemärointiin tulisi tarkastella kriittisesti, koska perustelujen mukaan esim. 21 §:ää (Sopimuksen tekeminen) sovellettaisiin siihen mutta 22 §:ää (Vesihuollon yleiset toimitusehdot) ei; onko kuntalaisten asema yhdenmukainen riippumatta siitä hoitaako kunta vai vesihuoltolaitos kunnan sopimuskumppanina huleveden viemäroinnin, miten esim. poikkeamat kiinteistöiltä perittävistä maksuista

Kuopio: soveltamisalan muutos on perusteltu

MMM, ELO: soveltamisalan rajausta ei ole kyllin selvä; nykyinen muotoilu riittävä; talousvedellä tarkoitetaan juomaveden lisäksi elintarvikkeiden valmistukseen ja käsittelyyn käytettävää vettä

OulunVesi: lähtökohtana tulee olla lähinnä asutuksen vesihuollon tarpeet ja vaatimukset

Turku: Soveltamisalan selventäminen on tarpeen ja tehdyt esitykset tarkoituksenmukaisia

Vantaa: ehdotus on kannatettava

VVY: selventäminen on tarpeen ja lähtökohtana tulee olla asutuksen vesihuollon tarpeet ja vaatimukset
YSVesi: soveltamisalan tarkennus on tarpeellinen ja hyvä

3 § Määritelmät

ELY, Uu: hulevesien erottaminen vesihuollosta selkiyttää niiden hallintavastuuta
Evira: huleveden määritelmä tulisi lisätä vesihuoltolakiin (esim. viittaus MRL:iin)
Helsinki: Hulevesiviemäroinnin määrittely vastaa pääosin Helsingissä noudatettua käytäntöä
JyEnergia: huleveden viemäroinnin määritelmä tulisi rajata koskemaan huleveden ja perustusten kuivatusveden poisjohtamista viemäreissä; käsittelyvaatimuksen sisällyttäminen määrittelyyn antaa kunnalle mahdollisuuden vyöryttää laajoja uoma- ja viherrakentamisen velvoitteita vesihuoltolaitokselle
JyPuhdistamo: huleveden viemäroinnin määritelmällä mahdollistetaan edelleen sekaviemäroinnin käyttö; puhdistamon ympäristöluvassa voidaan kuitenkin edellyttää, että sade-, vuoto- ja kuivatusvesien joutumista jätevesiviemäriin rajoitetaan; yksiselitteisenä tavoitteena tulee olla, että sekavesiviemäroinnistä luovutaan
Kuopio: hulevesien käsittely tulisi määritellä tarkemmin, koska yhden toimijan tulisi vastata hulevesien johtamiseen ja käsittelyyn liittyvistä rakenteista hulevesien synty pisteestä lopulliseen purkupaikkaan saakka; tällöin kiinteistöiltä perittävään maksuun voitaisiin sisällyttää kaikki hulevesijärjestelmän kustannukset
SVOSK: vesihuoltolaitoksen koon alarajaksi tulisi asettaa vuositasolla keskimäärin yli 10 m³ talousvettä päivässä toimittava laitos (tai samansuuruinen jätevesilaitosta); noin tai alle 50 henkilöä palvelevilla osuuskunnilla tai yhtymillä ei ole edellytyksiä täyttää vesihuoltolain suunnittelu, ylläpito tai tiedotusvelvoitteita
TampVesi: Sekaviemäriin käsite tulisi määritellä, jotta mm. korvausvastuut viemäri vahinkotapauksissa liittymän ja laitoksen välillä selventyisivät; yhden kiinteistön hulevesien johtaminen pitkään jätevesiviemäriin ei vielä muuttane koko linjaa sekaviemäriksi
Turku: Huleveden käsittelyä pitäisi selventää; sekavesiviemäriin johdettu hulevesi käsitellään jäteveden puhdistamolla ja vesihuoltolaitos määrittelee sen jätevedeksi; muu hulevesien käsittely toteutetaan usein maanpäällisillä ratkaisulla, jotka on avo-ojaosuuksia lukuun ottamatta rajattu pois määrittelystä
VVY: hulevesiviemäroinnin määritelmä on tarpeellinen ja selventää MRL:iin ja VHL:iin ehdotettujen hulevesisäännösten eroa; hulevesien jättäminen vesihuollon käsitteen ulkopuolelle on kannatettavaa, koska niiden poisjohtaminen liittyy vesihuollon sijaan maankäyttöön ja kadunpitoon

4 § Valvontaviranomaiset

ELY, Pi: perusteluissa on tarpeen täsmentää kuluttajansuoja- ja kilpailuviranomaisten tehtäviä
ELY, PSa: tulisi säätää verkostojen saneerauksen ja laitosten talouden valvonnasta; ELY-keskus soveltuu vesihuoltolaitoksen toiminnallisuuden ja investointiohjelmien valvontaviranomaiseksi
ELY, Uu: valvontatoimivallan maininta on hyvä
ETL: MMM:n YLO:n tulisi tiivistää yhteistyötä ELO:n kanssa ja huomioida veden elintarvikekäytön tarpeet
HauVesi: roolien selkeyttäminen on tarpeen etenkin yleisen ohjauksen, seurannan ja kehittämisen kannalta
HSY Vesi: pykälän selventäminen on tarkoituksenmukaista; valvontaviranomaisten rooleja voitaisiin kuitenkin edelleen täsmentää laissa tai perusteluissa, sillä ne saattavat jäädä epäselviksi mm. julkis- ja yksityisökeudellisen velvoitteiden valvonnan osalta
Kuluttajavirasto: kuluttajien epätietoisuuden vähentämiseksi valvontatoimivallasta tulisi säätää tarkemmin tai tiedottaa ja valistaa kuluttajia erityisesti hulevesimaksusta ja kuluttajien oikeuksista
STM: tärkeä ehdotus
STUK: laissa tulee mainita valvontaviranomaisena STUK, joka valvoo vesien radioaktiivisuutta säteilylain (592/1991) 11.1 §:n perusteella ja voi sen 59 §:n nojalla kohdistaa vesihuoltolaitoksiin pakkokeinoja
Turku: viranomaisten roolien selventäminen on tarpeen vesihuoltolain laaja-alaisuuden vuoksi
Vantaa: 1 ja 3 momenttien lisäys selventää valvonnan vastuualueita
VVY: viranomaisten roolien selventäminen on tarpeen ja se on tehty tarkoituksenmukaisesti; vielä on syytä tarkistaa, onko lain 2 ja 3 luvuissa säännöksiä, jotka eivät luontevasti kuulu viranomaisvalvonnan piiriin

5 § Vesihuollon yleinen kehittäminen

AVI, PS: olisi hyvä, että kehittämissuunnitelmassa tulisi huomioida myös erityistilanteet; kuulemisen sijaan valvontaviranomaisten tulisi osallistua suunnitelmapirosessiin, kunnan terveydensuojeluviranomaisella on kokemusta erilaisista terveyshaitta aiheuttavista erityistilanteista ja tuntemusta alueen talousveteen liittyvissä asioissa (esim. ongelmat yksityiskaivoissa tai alueilla terveydensuojelun näkökulmasta)

ELY, Häme: kehittämissuunnitelman sisältö ja velvoittavuus tulisi saattaa sitovimmiksi; suunnittelun tavoitteita (mm. asukkaiden riittävä ja luotettava informointi vesihuoltoverkostojen laajentumisesta) ei ole useissa kunnissa saavutettavissa pelkän opastuksen avulla; VHL 5 §:ään tulisi tehdä esim. seuraavat muutokset:

5 § 2 mom. lisäys: *Kehittämissuunnitelma tulee päivittää vähintään valtuustokausittain ja toimittaa se valvontaviranomaisille.*

Perustelu: olisi perusteltua saada lakiin selvä täsmennys ajan tasalla pitämisen vaatimukseen

5 § lisäys: *Kunnan tulee nimetä vesihuollon kehittämissuunnittelusta vastaava taho/toimija ja ilmoittaa se valvontaviranomaisille.*

Perustelu: vastuutahon nimeämisen yhteydessä kunnan tulisi arvioida, millä toimialalla on mahdollisuudet vastata kehittämissuunnittelusta; nimeäminen edistäisi kunnan ja valvontaviranomaisten yhteistyötä

ELY, Pi: säännöksessä tulisi mainita kunnan maankäytön suunnittelusta vastaavat viranomaiset, sillä raportin mukaan vesihuollon kehittämissuunnittelu tulisi kytkeä tiiviisti alueiden käytön suunnitteluun ja kunnan sisällä kehittämissuunnitelma laatia yhteistyössä alueiden käytön suunnittelusta vastaavien kanssa

ELY, Uu: tärkeää että valvontaviranomaiselle tulee tilaisuus antaa lausunto kehittämissuunnitelmasta

HauVesi: yhteistyö tukkulaitosten kanssa on tarpeellista, sillä ne ovat usein jääneet suunnittelussa ulkopuolelle; kunnan roolia olisi painotettava enemmän, koska vastuu kehittämissuunnittelusta delegoidaan usein laitoksille ja koska vesihuollon verkostoilla ohjataan käytännössä haja-asutuksen rakentamista

Helsinki: suunnitteluyhteistyö, kuuleminen ja tiedottaminen varmistavat osaltaan, että asianomaiset voivat vaikuttaa vesihuollon kehittämiseen ja valvoa etujaan myös vesihuoltotoiminnan kehittyessä ylikunnalliseksi

HS-Vesi: kehittämissuunnitelman sitovuutta tai sisältövaatimuksia ei ole laissa tarpeen lisätä; kehittämissuunnitteluoppaassa suunnitelman sisältövaatimuksiksi esitetään mm. vesihuoltopalveluiden toiminta erityis-tilanteissa ja verkostojen ja laitosten ylläpito, jotka ovat vesihuoltolaitosten erityisosaamista ja joita laitosten on siten itse tarkoituksenmukaista suunnitella; laitosten erityistilannesuunnittelu ja ylläpito voidaan sisällyttää kehittämissuunnitelmiin, mutta niistä ei voida päättää tässä yhteydessä; ylikunnallisten laitosten kannalta kehittämissuunnitelman tavoitteiden tulee olla samanlaisia eri kunnissa; esitetyt kuulemis- ja tiedottamisvaatimus ovat perusteltuja ja helposti toteutettavissa; pykälää tulisi täsmentää siten, että valvontaviranomaisten kuuleminen on asiantuntijakuulemista, ei ennakkovalvontaa

HSY-Vesi: ehdotukset hyviä ja perusteltuja; ehdotetut menettelyt tukevat valvontaviranomaisten mukaan ottamista ja osallistumista mahdollisesti jo kehittämissuunnitelmaa laadittaessa

Hämeenlinna: kehittämissuunnitelmiin tarvittaisiin yhtenäisiä ohjeita ja hyviä malliratkaisuja

Joensuu: kunta tulisi velvoittaa nimeämään vesihuollon kehittämisestä ja valmistelusta vastaavan tahon; näin päätösvalta kehittämissuunnitelman ja toiminta-alueiden hyväksymisestä tulisi säilymään kunnanvaltuustolla; täydennys viranomaisten mukaan ottamisesta kehittämissuunnitelman laadintaan on hyvä

JyEnergia: tärkeää että suunnitelma nähtäisiin pidemmän aikavälin suunnittelun työkaluna ilman oikeudellisia vaikutuksia; 3. momenttiin voitaisiin sisällyttää viittaus haja-asutusalueiden jätevesiasetukseen

Kuntaliitto: Kehittämissuunnitelman ja toiminta-alueen suhdetta tulee miettiä; kehittämissuunnitelmassa tulisi näyttää alustavasti suunniteltu yhdyskuntakehitys ja sen aikataulus ja toiminta-aluepäätöksessä tulisi näyttää toteutunut vesihuoltoverkosto

Perusteluehdotukset: Vesihuollon kehittämissuunnitelmaa laadittaessa tulee ottaa huomioon kuntien maankäytön suunnitelmat sekä rakennusvalvonnan, terveys- ja ympäristönsuojelun säännökset ja määräykset. Erityisesti kehittämissuunnitelmaa tehtäessä tulee huomioida alueet, joita ei ole tarkoitus saattaa vesihuoltoverkoston piiriin.

ELY-keskuksen kuuleminen tulee olla asiantuntijakuulemista liittyen vesihuollon yleiseen kehittämiseen eikä ennakkovalvontaa asiassa, joka on kuntien päätösvaltaan kuuluva.

Kuopio: kehittämissuunnitelmaa ei ole tarpeen kehittää oikeudellisesti sitovampaan suuntaan; tärkeää, että valvontaviranomaisia kuullaan kehittämissuunnitelmasta jo sitä laadittaessa

MTK: tulisi säätää, että kehittämissuunnitelmia laadittaessa kuullaan kuntalaisia

OulunVesi: Kehittämissuunnitelmaa ei ole tarpeen kehittää oikeudellisesti sitovammaksi; sisällön ja laatimisen ohjeistus ja koulutus on riittävää; päivittämissväli voitaisiin eri kunnissa harkita erikseen

SVOSK: Voitaisiin säätää esim., että suunnitelmassa olisi kolmiportainen luokittelu: 1) vesihuoltolaitoksen toiminta-alueet, 2) vesiosuuskunnan tai yhtymän alueet ja 3) muut harvaan asutut alueet

SYKE: muutosehd.: ...saatavilla tietoverkossa ja muulla tavalla

Perustelu: kaikilla kansalaisilla ei ole tietoverkkoa käytettävissään

THL: Valvontaviranomaisten kuuleminen on kannatettavaa terveydellisten näkökohtien ja avoimuuden edistämien kannalta

Turku: tärkeää säilyttää kehittämissuunnitelman joustavuus; kuulemismahdollisuuden tarjoaminen valvontaviranomaiselle on perusteltua

Vantaa: yhteistyö-, kuulemis- ja tiedottamisvelvoitteiden lisääminen on kannatettavaa; Vantaa menetellyt ehdotetulla tavalla ja todennut menettelyn toimivaksi

VVY: kehittämissuunnitelma on syytä pitää joustavana; perusteluissa tulisi tuoda selvemmin esille, että myös vesiosuuskunnat tulee ottaa mukaan suunnitelman valmisteluun ja että suunnitelmassa tulee ottaa huomioon myös kiinteistökohtaisen vesihuollon varassa olevat alueet; opastus ja koulutus ovat keskeisiä apuvälineitä suunnitelman laadinnassa ja päivittämisessä; kunnan eri toimijoiden yhteistyö suunnitelman laadinnassa on tärkeää samoin kuin suunnitelmasta tiedottaminen; kuulemismahdollisuuden tarjoaminen valvontaviranomaiselle on perusteltua, mutta sen merkitystä pikemmin asiantuntijakuulemisena kuin ennakkovalvontana tulisi täsmentää, jotta se ei johtaisi oikeudellisten vaikutusten syntymiseen

YSVesi: ehdotus yhteistyön lisäämisestä mm. vesihuoltolaitoksille vettä toimittavan tahon kanssa on hyvä ja tarpeen; näin veden toimittaja pystyy varautumaan kehittämissuunnitelman toteutukseen ja tuomaan omaan toimintaan liittyvät tiedot suunnitelmaan; ehdotettu lisäys valvontaviranomaisten kuulemisesta suunnitelmasta luo pohjaa vesihuoltolaitoksen ja valvontaviranomaisten yhteistoiminnalle suunnitelman toteuttamisessa; valvontaviranomaisen lausunnon merkitys tulisi olla vain ohjaava; ehdotus opastuksen lisäämisestä auttaa suunnitelmien laatimista sekä yhdenmukaistaa niiden tasoa

YM: vaikka kehittämissuunnitelmia ei ole lueteltu viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun asetuksen (347/2005) 1 §:ssä, koskee niitä SOVA-lain 3 §:n mukainen yleinen velvollisuus selvittää ympäristövaikutukset; opastuksen kehittämisen yhteydessä tulisi siten harkita, miten vesihuollon kehittämissuunnitelmien ympäristövaikutukset parhaiten voidaan selvittää ja arvioida

6 § Vesihuollon järjestäminen

ELY, Häme: 6.2 § muutosehdotus: ...kunta vastaa siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin...

Perustelu: muotoilulla yhdenmukaistetaan ja selkiinnetään eri tahojen vastuita vesihuollon kehittämisessä, järjestämisessä ja hoitamisessa; nykyisin kunnissa on suosittu tai edellytetty erillisten pienten verkostoyhtymien perustamista toiminta-alueiden välittömässä läheisyydessä suurehkon asukasjoukon tarvitsemien vesihuoltopalveluiden aikaansaamiseksi; toimintamalli on osaltaan johtanut vesihuoltolaitoskentän pirstaloitumiseen ja vastuiden hämärtymiseen; vesihuolto on välttämättömyyspalvelu, josta kunnan tulee vastata osana asutuksen ja elinkeinoelämän kehittämistä; pääosin harraste- ja talkoopohjalta toimivilta vesihuolto-osuuskunnilta ei tätä strategista osaamista voida edellyttää

ELY, VS: selkeät määritelmät taajamasta ja taaja-asutuksesta helpottaisivat vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden rajaamista ja suurehkon asukasjoukon tarpeen hahmottamista sekä vähentäisivät kuntien, vesihuoltolaitosten ja valvontaviranomaisten välisiä ristiriitoja

6a § Huleveden viemärointi

ELY, Pi: hulevesien hallinnan suunnittelu ja toteuttamistarpeiden ennakointi tulee kytkeä maankäytön suunnitteluun

ELY, VS: kunnan mahdollisuus pakottaa vesihuoltolaitos hoitamaan hulevesiviemärointi saattaa aiheuttaa turhaa vastakkainasettelua

Helsinki, Joensuu: ehdotus sallii hulevesiviemäroinnin järjestämisen nykykäytännön mukaisesti, mikä on erityisen tärkeää sekaviemäroinnin kannalta

HS-Vesi: hulevesiverkon toiminta-alueen hyväksyminen vesihuoltolaitokselle on perusteltua; laista kuitenkin puuttuu maininta siitä, että osa hulevesistä viemäroidään mastoon tai avo-uomaan, jota ylläpitää muu organisaatio; erillisviemäroinnin edistämisen kannalta on erikoista, että kunta voi päättää alueista, joilla hulevesiä voidaan johtaa jätevesiviemäriin

HSY Vesi: tärkeää että ennen hulevesiviemäroinnin toiminta-alueen määrittämistä kunta laatii MRL:ssä määritellyn hulevesisuunnitelman; pitäisi harkita menettelytavoista säättämistä sellaisia tilanteita varten, joissa kunta pienentää hulevesiviemäroinnin toiminta-aluetta ja käytännössä omaisuus vaihtaa omistajaa

JyEnergia: yksipuolisen toiminta-alueääräyksen mahdollistava 2. momentti tulisi ensisijaisesti poistaa kohtuuttomana tai toissijaisesti poistaa siitä viittaukset hulevesisuunnitelmaan, katusuunnitelmaan ja yleisen alueen suunnitelmaan; 2 momentti ei asiasisältönsä puolesta kuulu 6 §:n yhteyteen

Kerava: Kunnalla ei olisi velvollisuutta sopia viemäroinnistä edes tilanteessa, jossa vesihuoltolaitoksella on toimiva hulevesiviemäriverkosto; tällaista tilannetta varten ei ole myöskään siirtymäsäännöksiä

Kuntaliitto: tärkeää, että kunta voi määrätä vesihuoltolaitokselle hulevesiviemäroinnin toiminta-alueen

LoiVesi: vastuu hulevesien viemäröinnistä tulisi siirtää kunnalle, koska hulevesijärjestelmät suunnitellaan kaavoituksessa

PorvoonVesi: ehdotus mahdollistaa työnjaon kunnan ja vesihuoltolaitoksen kesken esimerkiksi niin, että vesihuoltolaitos rakentaa ja hoitaa kaava-alueiden sisäiset verkostot ja muitten pääjohtojen ja ojien rakentamis- ja kunnossapitovastuusta sovitaan erikseen; sopimiselle voisi antaa määräajan siirtymäsäännöksellä; on epäselvää, onko sopimus kunnan ja sen yksikön kesken todellinen kahdenkeskeinen ja mitä kustannuksia sisällytetään hulevesiviemäröinnin kustannuksiin (esim. kaava-alueen läpi kulkevan valtaojan tai puron putkittaminen tai siirto; ja jatkuuko kustannusvastuu kaava-alueen ulkopuolelle)

PudVesi: hulevesiviemäröinti kuuluisi luontevimmin MRL:n soveltamisalaan, koska vesihuoltolaitokset on perustettu eri tavoitteita silmällä pitäen ja koska vesihuoltolaitoksilla on hyvin pieni mahdollisuus vaikuttaa maankäytön suunnitteluun; toinen momentti antaa kunnalle mahdollisuuden yksipuolisesti määrätä vesihuoltolaitoksen hoitamaan hulevesiviemäröintiä; hulevesiviemäröinnin maksuja ei voida määrittää aiheuttamisperiaatteen mukaisesti; hulevesien hallinta tulisi rahoittaa verovaroin

SYKE: ehdotuksessa ei esitetä, millaiseen arviointiin perustuisi laitoksen kykeneväisyys huolehtimaan hulevesien käsittelystä asianmukaisesti; olisi harkittava ELY-keskukselle lausunnonantomahdollisuutta asiasta tai luvan tarvetta hulevesien johtamiselle jätevesiviemäriverkostoon

Turku: pykälä on tarpeellinen ja osa huleveden hallinnan kokonaisuutta

Vantaa: hulevesien viemäröintivastuun säilyminen vesihuoltolaitoksella nykyisillä toiminta-alueella on oikea periaate, koska hulevesiviemärit ovat yleensä laitosten omaisuutta ja koska viemäreiden ylläpito on rinnasteista muiden vesihuoltolinjojen ylläpitotehtäviin, joista laitoksilla on paras osaaminen, myös asiakaskunta on pitkälle sama hulevesi- ja muissa vesihuoltoasioissa; kunnat eivät ole voineet ennalta varautua talousarvioissaan verkostojen lunastamiseen

VVY: sääntelyssä tulee huolehtia siitä, että vesihuoltolaitokselle ei voida antaa hulevesiin liittyviä tehtäviä vastoin laitoksen resursseja tai toimialaa; säännöstä on syytä täydentää siten, että esim. yksityisoikeudellista osakeyhtiötä tai osuuskuntaa ei voitaisi pakottaa laajentamaan toimialaansa

7 § Vesihuoltolaitosten toiminta-alueet

ELY, Häme: toiminta-alueet on määritetty Hämeessä yleensä vain isoimmille laitoksille ja suppealaisesti; toiminta-alueiden ulkopuolella vesihuollon järjestäminen ei etene, koska asukkaat suhtautuvat liittämismahdollisuuden kielteisesti, koska vesihuollon kustannuksia on eräissä kunnissa liioiteltu ja koska osa kunnista ja laitoksista ei halua käyttää VHL 19 § mukaista mahdollisuutta periä erisuuruisia liittymis- ja perusmaksuja

7 § tekstiehdotus: Kunnan tulee määrittää tämän lain mukaisille ja tämän lain piiriin suunnitteilla oleville vesihuoltolaitoksille toiminta-alueet. Toiminta-alueiden tulee kattaa alueet, joilla yhteisten vesihuoltopalveluiden järjestäminen on tarkoituksenmukaista. Toiminta-alueiden määrittäminen tulee perustua 6 § 2 mom. esitettyihin tarpeisiin. Toiminta-alue tulee määrittää ennen vesihuoltoverkostojen toteuttamista.

Perustelu: Toiminta-alueiden määrittämisen menettelytavoista on aiheutunut epätietoisuutta mm. vesihuoltoavustusten haku-, käsittely- ja myöntämisvaiheissa

ELY, Ke-S: ehdotus selvittää vesihuoltosektorin yhtenäistä toimintaa ja viranomaisvalvontaa

ELY, Pi: vesihuollon suunnittelu ja toteuttamistarpeiden ennakointi tulee kytkeä maankäytön suunnitteluun

ELY, Uu: toiminta-alueet tulisi hyväksyä vasta verkoston rakentamisen jälkeen erityisesti, koska hyväksytyyn toiminta-alueen vesihuollon julkinen tukeminen on kyseenalaista

HauVesi: aikataulun määrittely on helpompaa uusien asemakaava-alueiden kuin haja-asutusalueiden osalta; nykyisen verkoston ulkopuolelle osoitettavien toiminta-alueiden olisi hyvä olla tulevia asemakaava-alueita; haja-asutusalueiden viemäröinnistä tulee sopia ennakoivasti vain vesihuollon kehittämissuunnitelmassa

HS-Vesi: toiminta-alueen ennakoivasta määrittelystä voi tulla ongelmia, koska on tulkinnanvaraista, milloin yhdyskuntakehitys edellyttää verkoston toteuttamista esim. niin sanotuilla lievealueilla; ennakoivan määrittämisen myötä toiminta-alueen käsite hämärtyisi; toiminta-aluepäätöksiä ei tehdä ”lennosta” vaan ehkä muuttaman vuoden välein, ja päätös edellyttää kohtuullisen tukevan hallinnollisen käsittelyn

HSY- Vesi: suunniteltujen alueiden sisällyttäminen toiminta-alueisiin johtaa voimakkaasti kasvavilla alueilla toiminta-alueen tiheään, lähes vuosittaiseen, päivittämiseen; tarkoituksenmukaisempaa olisi, että suunnitellut kaava-alueet tavoitteellisine toteuttamisaikatauluineen esitetään vain kehittämissuunnitelmassa

Hämeenlinna, Kuopio: toiminta-alueiden ennakoivampi määrittely on tarkoituksenmukaista

Joensuu: pitäisi lisätä, että ympäristönsuojelu otetaan huomioon toiminta-alueiden määrittämisessä

LoiVesi: lain tulee ohjata kuntaa aktiiviseksi yhdyskuntarakenteen suunnittelijaksi vesihuollon osalta; erityisesti tulee ehkäistä hajanaisen yhdyskuntarakenteen syntymistä

MTK: maanomistajien vaikutusmahdollisuuksiin on kiinnitettävä huomiota; koska liittämisoikeus ei seuraisi suoraan toiminta-aluepäätöksestä, ei sen tulisi luoda myöskään liittämispakkoa; kunnille tulisi kehittää ohjeistusta hyväksymispäätösten sisällöstä; toiminta-alueita määrättäessä tai jos vesihuollon toteuttamiskustannukset nousevat olennaisesti tulisi alueen ja lähialueen kiinteistönomistajia kuulla erityistiedoksiantomenettelyllä; yhtään päällekkäistä investointia ei saa tapahtua; jätevesijärjestelmän investointiratkaisu täytyy pysyä säilyttämään laitteiston oletetun käyttöiän jälkeen uusimalla laitteisto vastaavankaltaiseksi

OulunVesi: esitys korostaa hyvin toiminta-alueiden määrittelyä sekä maankäytön suunnitelmallisuutta; toiminta-alueiden vahvistaminen tulisi aikataulullisesti kytkeä asemaakaavan hyväksymiseen; kunnan tulisi toimia aktiivisena yhdyskuntarakenteen suunnittelijana myös vesihuollon osalta

Pöytyä: Toiminta-alueiden laajentamisen sitominen paremmin yhdyskuntarakenteeseen selkeyttää investointitarpeiden aikatauluttamista sekä määrärahavarausten tekemistä; toisaalta toiminta-alueiden maltillinen laajeneminen helpottaa korjausinvestointien ja -suunnitelmien laadintaa

SYKE: Yhdyskuntakehitys on aiempaa kattavampi ja yleispätevämpi ilmaisu sille, että vesihuollon suunnittelussa on otettava huomioon myös tarpeet eikä pelkästään nykytilaa

THL: Toivottavaa on, että taloudelliset näkökulmat eivät muodostu liian määrääväksi toiminta-alueita määrittäessä; merkittävimmät vedenlaadun ongelmat esiintyvät yksityiskaivoissa tai muissa pienissä vedentuo-
tantoyksiköissä, joiden liittäminen kunnalliseen vesihuoltoon voisi edistää kuluttajien vesiturvallisuutta

Turku: Suunnitellun yhdyskuntakehityksen kytkeminen toiminta-alueen rajaukseen on asianmukaista ja mahdollistaa maankäytön suunnittelun ja vesihuollon paremman kytkemisen toisiinsa; perusteluissa korostetaan riittävästi, ettei toiminta-alueiden määrittäminen vaikuta oikeudellisesti sitovasti verkostojen rakentamisen aikatauluun; selvemmin voisi tuoda esille, ettei kaavan olemassaolo sinällään edellytä toiminta-alueita

Vantaa: Toiminta-alueen kattavuuden kytkeminen toteutuneeseen tai suunniteltuun yhdyskuntakehitykseen on oikea periaate; toiminta-alue tulisi hyväksyä ennen verkoston rakentamista ja kunnan tulisi toimia aktiivisena vesihuollon suunnittelijana; tavoitteellinen ja oikeudellisesti sitomaton toiminta-alueiden ennakoiva määrittäminen on perusteltua

VVY: muutosehdotus on pääosin toteuttamiskelpoinen; perusteluissa tulee tuoda selvemmin esille, että pelkä kehittämissuunnitelmaan sisällytetyn rajauksen tai kaavan olemassaolo ei edellytä toiminta-alueita, vaan sen hyväksyminen tulee ajankohtaiseksi vasta, kun suunnitelman toteuttaminen alkaa; jos vapautuksen saaminen liittämismahdollisuudesta helpottuu, ennakoiva määrittely ei ole mahdollista

YM: koska vesihuollon järjestäminen ohjaa merkittävästi hajarakentamista lievealueilla, tulisi toiminta-alueen määrittelyä kytkeä perusteluissa kiinteämmin MRL:n mukaiseen rakentamisen ja alueidenkäytön ohjaukseen (ks. myös Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastusraportti 208/2010); suhdetta MRL:iin voitaisiin täsmentää esim. tuomalla esiin, että suunnittelutarve- ja rakennuskieltoalueille ei kesken kaavoitusprosessin ole perusteltua ulottaa toiminta-alueita, joskin samanaikaisesti on tarkasteltava VHL 7 §:n ja yhdyskuntajätevesidirektiivin 91/271/ETY velvoitteiden täyttymistä

8 § Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen hyväksyminen

AVI, IS: Pelastuslaitosta tulisi kuulla vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden määrittelyssä ja muutoksissa

ELY, Häme: 8 § 3 mom. loppuun lisäys: *Kunnan tulee tehdä toiminta-alueen hyväksymispäätös viimeistään yhden vuoden kuluessa sen vireille saattamisesta.*

Perustelu: On tapauksia, joissa kunta viivyyttää hyväksymistä vesihuoltolaitoksen toiveiden vastaisesti

Helsinki: Muutos on tarpeen hulevesien hallintaa ja viemärintiä koskevien lakimuutosten takia

HS-Vesi: ylikunnallisten vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden rajaukset tulee toteuttaa yhdenmukaisin periaattein eri kunnissa; toiminta-alueet on järkevää määrittellä tarkasti, jolloin asiakkaan on helppo ymmärtää hänen omat velvollisuutensa

Joensuu: vesijohdon ja jätevesiviemärin toiminta-alueet tulisivat olla samat, ellei talousveden toimittaminen perustu terveydensuojelun näkökohtiin; tämä takaisi haja-asutusalueelle myös viemäroinnin järjestämisen

Jyväskylä: toiminta-alueen laajentamisen yhteydessä tulee lainsäädännössä tai muilla keinoin varmistaa, että kunta on arvioinut riittävän huolellisesti 2 mom. ehtojen täyttymisen ja kuulee laitosta; 2 mom. merkitys tulee korostumaan, kun vesihuoltolaitoksia yhtiöitetään ja vesiosuuskuntien määrä kasvaa; koska katujen, yleisten alueiden ja kiinteistöjen rakentaminen muuttaa korkeussuhteita ja vedenjakajien rajoja, hulevesiviemäroinnin toiminta-alueita ei voida määrittää ennakoivasti ennen kuin kaavoitus on asemakaavavai-

heessa; samalla alueella osa kiinteistöistä on liitettävä hulevesiviemäriin, mutta osan hulevedet on tarkoituk-
senmukaista johtaa ja käytännössä johdetaan muualle

1 mom. täydennysehdotus: ...pyydettyä lausunto valvontaviranomaisilta ja kyseiselle vesihuoltolaitok-
selle vettä toimittavalta tai jätevesien johtamisesta tai puhdistamisesta vastaavalta vesihuoltolaitokselta,
tukkuvesiyhtiöltä, jätevedenpuhdistamoyhtiöltä sekä sellaiselta vesihuoltolaitokselta jonka toiminta-alue
sijaitsee lähellä kyseisen vesihuoltolaitoksen hyväksyttävänä olevaa toiminta-aluetta sekä varattava alu-
een kiinteistöjen...

Perustelut: mahdollistaisi toiminta-alueiden yhteensovittamisen, esim. tilanteissa, joissa läheisillä vesi-
huoltolaitoksilla on suunnitelmia liittää sama alue toiminta-alueeseensa tai joissa vesihuoltolaitoksilla on
päällekkäisiä toiminta-alueita, joissa toinen laitos hoitaa vedenjakelun ja toinen jätevesiviemäröinnin

4 ja 5 mom, muutosehdotukset: poistetaan 4 mom. viittaus 6a §:ään ja MRL 90 b §:ään sekä 5 mom. vaa-
timus hulevesiviemäriverkoston toiminta-alueen esittämisestä kartalla

Kuopio: toiminta-alue tulisi hyväksyä ennen vesihuoltoverkoston rakentamista; tavoitteellinen ja oikeudelli-
sesti sitomaton toiminta-alueiden ennakoiva määrittäminen selvittää kiinteistönomistajan asemaa

LoiVesi: laitokselle tulee voida määrätä vain lakiin perustuvia velvoitteita; perusteluissa tai mahdollisessa
asetuksessa tulisi käsitellä sammutusvedestä huolehtimista; sammutusvesisuunnittelun tulisi olla kunnan
vastuulla

Omakotiliitto: vesihuoltolaissa tulisi säätää mahdollisuudesta vapauttaa tiettyjä alueita liittämismahdollisuu-
desta toiminta-alueen hyväksymispäätöksen yhteydessä

OulunVesi: Erillinen hulevesiviemäröinnin toiminta-alueen määrittely on tarpeen; perusteltua että toiminta-
ja verkostoalueet esitetään kartalla

SYKE: osoittamisesta kartalla on hyvä määrätä laissa, jotta varmistetaan riittävän yksiselitteisen tieto

VVY: erillinen hulevesiviemäröinnin toiminta-alue on tarkoituksenmukainen; säännöstä tulisi tarkistaa niin,
että myös vedenhankinnalle ja jäteveden viemäröinnille voitaisiin hyväksyä omat toiminta-alueet, koska
käytännössä tämä on yleistä ja toimii hyvin

8a § *Vesihuollon turvaaminen toiminta-aluetta supistettaessa*

AVI, PS: tärkeää, että vesihuolto turvataan supistamistilanteissa; ennen supistamispäätöstä tulisi aina pyytää
lausunto kunnan terveydensuojeluviranomaiselta

HS-Vesi: supistaminen tulisi määritellä

HS-Vesi, JyEnergia, Turku, VVY: supistamiseen ei pidä asettaa lisäedellytyksiä, jos supistettavalla toimin-
ta-alueella ei ole verkostoon liittyneitä kiinteistöjä

HSY-Vesi: perusteluissa tulisi tuoda selkeästi esille, että toiminta-alueen, jolla ei ole verkostoa, supistaminen
voidaan toteuttaa 8.1 §:n perusteella, ja erottaa se verkostoalueiden supistamisesta; supistamissäännös on
tarpeen; käytännössä kunta määrittäisi vesihuoltolaitoksen toimenpiteet siten, että asiakkaalle ei aiheudu
ylimääräisiä kustannuksia

Hämeenlinna: toiminta-alueen supistamisesta ei saa aiheutua ympäristön tilan heikentymistä

Joensuu: supistamismahdollisuus on tärkeä; mahdolliset muutokset aiheuttavat kertaluontoisia kuluja, mutta
ehdotuksella turvataan vesihuoltolaitosten toiminnan talous ja asianmukaisuus

Kiinteistöliitto: supistamisen edellytyksenä tulisi olla verkostoon liitettyjen kiinteistöjen omistajien suostu-
mus; on epäselvää, mitä tarkoitetaan kunnan määrittämisellä

Kuluttajavirasto: Kuluttajan aseman turvaamisen kannalta on myönteistä, että vesihuoltolain 8a ja 24.5
§:ssä määritellään kriteerit toiminta-alueen supistamiselle

MTK: Jos kunnalle sallitaan mahdollisuus supistaa toiminta-aluetta yksipuolisesti, on säädettävä, että kunta
korvaa asiakkaalle aiheutuneet haitat ja vahingot

SYKE: Vaikka 24 §:n mukaan asiakkaalle ei saa aiheutua ylimääräisiä kustannuksia, voi supistamistilanne
olla kuluttajalle kohtuuton; olisi harkittavan päätösvallan antamista supistamisesta ELY-keskukselle

THL: positiivista, että kunnan edellytetään huolehtivan kiinteistöjen vesihuollon turvaamisesta

VVY: supistamismenettelystä säätäminen on tarpeellista, mutta pykälä on jäänyt kesken; pykälässä pitäisi: 1)
määritellä mitä supistamisella tarkoitetaan, ja 2) todeta, että kunta päättää siitä, millä keinoin toiminta-alueen
ulkopuolelle jäävien kiinteistöjen vesihuolto voidaan turvata

10 § *Kiinteistön liittäminen vesihuoltolaitoksen verkostoon*

HSY Vesi: säännöstä tulisi tiukentaa siten, että hulevesiä ei tarpeettomasti johdettaisi jätevesiviemäreihin

Hämeenlinna: mahdollisuus kieltäytyä liittämästä vapaa-ajankiinteistöä vesihuoltoverkostoon vedenkuluksen suuren vaihtelun perusteella tuntuu epätarkoituksenmukaiselta, koska tämä käytännössä tuskin aiheuttaa merkittäviä ongelmia laitokselle

Jynergia: huleveden laadun ja määrän lisääminen liittämisen rajoitukseksi tärkeä ja oikeasuuntainen lisäys

Kerava: 2 momentissa on annettava vapautus myös velvollisuudesta liittyä hulevesiviemäriin, mikäli kiinteistön hulevesi ja perustusten kuivatusvesi voidaan poistaa muutoin asianmukaisesti; liittämisvelvollisuus voi johtaa esim. tilanteisiin, joissa kiinteistön hulevedet pumpataan viemäriin, joka purkaa vetensä kiinteistön alarinteellä olevaan ojaan; vastaavanlainen vapaus annetaan ehdotuksessa MRL:n puolella

Kuntaliitto, VVY: 2 momentissa tulisi lukea, että kiinteistöä ei saa liittää laitoksen jätevesiviemäriin huleveden ja perustusten kuivatusveden poisjohtamiseksi, jos nämä vedet voidaan poistaa muuten asianmukaisesti

MTK: Kiinteistönomistajalla on oltava valinnanvapaus kiinteistönsä vesihuollon järjestämisestä; liittämisvelvollisuus on käsiteltävä jatkossa kokonaisvaltaisesti ja MTK:n tulee olla tässä mukana

VVY: myös 4 momentissa tarkoitettuna kunnan suostumuksen edellytyksenä tulisi olla, että kiinteistön hulevesiä ja perustusten kuivatusvesiä ei voida poistaa muuten asianmukaisesti

11 § *Liittämisvelvollisuudesta vapauttaminen*

ELY Uu; HS-Vesi, HSY-Vesi, Joensuu: ELY-keskuksen kuulemisen poistaminen on kannatettavaa

HS-Vesi: Valvontaviranomaiset eivät aktiivisesti edistä toiminta-alueella sijaitsevien pysyvästi asuttujen kiinteistöjen liittämistä vesihuoltoverkostoihin; verkostojen rakentaminen ja vesihuollon talouden ylläpito edellyttää korkeaa liittymisastetta; toiminta-alueiden huolellinen rajaaminen vähentää vapautusanomuksia verkostoon liittymisestä

Hämeenlinna: vapauttamispäätösten perusteiden yhtenäisyyttä tulee parantaa pikaisesti erityisesti, kun otetaan huomioon hajajätevesiasetuksen täytäntöönpano; vapauttaminen tulisi olla nykyistä selvemmin linkitetty vesiensuojelullisten seikkojen huomioimiseen

Hämeenlinna, Joensuu, Kuopio, Porvoo, Turku: ehdotus vapautuksen käsittelyn maksullisuudesta kannatettava

KsVesi: laitoksen taloudelliselle asemalle tulisi laissa antaa enemmän painoarvoa vapautusedellytyksenä; päätösvalta tulisi siirtää kunnan ympäristöviranomaisilta alueelliselle ympäristöterveydenhuollolle päätöksenteon objektiivisuuden lisäämiseksi

Kiinteistöliitto: ELY-keskukselle tulisi varata tilaisuus tulla kuulluksi ennen vapautuksen myöntämistä, jotta vapauttamispäätökset olisivat yhden- ja tasavertaisia

Kuntaliitto: erittäin tärkeää, että lakiin sisällytetään mahdollisuus maksun perimiseen

Kuopio: tulisi säätää mahdollisuudesta tehdä vapauttamispäätös määräaikaisena; vähän vettä tarvitsevan loma-asutuksen vapauttamisessa voitaisiin käyttää päätöksen asemesta kevyempää ilmoitusmenettelyä; jos laissa ei vapauttamisen edellytyksiä tarkenneta, tulisi siitä saada ohjeistusta; ELY-keskuksen kuulemisvelvoitteen poistaminen saattaa johtaa menettelytapojen kirjavoitumiseen ja tasapuolisen kohtelun vaarantumiseen; kunnilla tulisi säilyttää mahdollisuus pyytää lausunto ELY-keskukselta, ja vapautuspäätökset voitaisiin toimittaa tiedoksi ELY-keskukselle

Lappeeranta: ongelmallista, mitä tarkoittaa "riittävästi vaatimukset täyttävää talousvettä"

3a kohdan muutosehd.: ...käytettävissä *käyttäjämäärän huomioiden* riittävästi *laatuvaatimukset* täyttävää ja *muuten käyttötarkoitukseensa soveltuvaa* talousvettä, *eikä vesi saa aiheuttaa haitallista syöpymistä tai saostumien muodostumista vesijohdoissa, kiinteistön omissa laitteissa taikka vedenkäyttölaitteissa*
Perusteluihin tulisi kirjata, että talousveden vaatimusten määrittelyssä huomioidaan myös käyttökelpoisuus terveydellisten vaatimusten ohelle

MTK: tärkeää että vesihuoltolaisissa säädettäisiin mahdollisuudesta vapauttaa tiettyjä alueita, joiden veden saanti on turvattu esim. omilla kaivoilla, liittämisvelvollisuudesta toiminta-alueen hyväksymispäätöksen yhteydessä; vapautus tulisi myöntää, jos kiinteistönomistaja itse arvioi ja kokee liittymisen epätaloudelliseksi ja kohtuuttomaksi; vapaa-ajan asuntojen liittämispakko on kohtuuton; ehdotus kunnan mahdollisuudesta periä maksua vapauttamishakemuksen käsittelystä on huono

Omakotiliitto: vapauttamishakemuksesta ei saa periä maksua, koska se asettaa turhan kynnyksen hakemuksen laatimiseksi ja heikentää asukkaiden oikeusturvaa

SYKE: ELY-keskuksen kuulemisesta luopumisesta ei aiheudu merkittävää vaaraa ympäristönsuojelulle, koska kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta olisi edelleen pyydettävä lausunto; olisi syytä tarkastella, ovatko rinnastukset pykälässä riittävän selkeitä; esim. jos kiinteistöllä on riittävästi talousvettä, voidaanko se

vapauttaa viemäriin liittymisestä?; keskellä pysyvää asutusta sijaitseva vapaa-ajan asunto ei liene jatkossakaan vapautettavissa liittymisvelvollisuudesta, vaikka kiinteistöllä ei ole sellaista toimintaa, jossa vettä kulu-tettaisiin tai jättevettä muodostuisi; tähän tarvittaisiin poikkeusmahdollisuus

Vantaa: vapauttamispäätös tulisi voida tehdä edelleen tarvittaessa määräaikaisena tai päätös tulisi sitoa kiin-teistöllä tapahtuviin olosuhteiden tai kiinteistön omistajien muutokseen; kiinteistön omistajan tiedonantovel-vollisuus olosuhteiden muuttumisesta tulisi sisällyttää vapauttamispäätökseen, koska valvontaviranomaisella ei ole resursseja valvoa muutoksia

VM: koska vapauttamishakemusten käsittelystä aiheutuu merkittäviä kustannuksia kunnille, tulisi niillä olla mahdollisuus maksun perimiseen

YM: vapauttamisen edellytykset ja mahdolliset erot kuntien soveltamiskäytännöissä ovat ns. hajajätevesiase-tuksen toimeenpanon vuoksi herättäneet paljon keskustelua; siten ELY-keskusten voi olla tarpeen nostaa enemmän esiin pykälän soveltamiskysymyksiä VHL:iin liittyvässä opastuksessa ja kuntien ohjauksessa

YTT: kansalaisten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen toteutumisen kannalta olisi vapauttamissäännösten tarkentaminen erittäin tärkeää; lisäksi säännökseen tulisi kirjata, että elintarvikealan yritysten kiinteistöille ei toiminnan laajuudesta riippumatta voida myöntää vapautusta liittämisvelvollisuudesta

12 § Liittämiskohdat

HS-Vesi: pykälän muuttaminen on tarpeetonta, sillä kohtuuttomuudet voidaan välttää muutenkin; laitteisto- jen kunnossapitovastuiden kannalta liittämiskohtien rajaaminen tulisi olla mahdollisimman selkeää; uudisra- kennusalueilla vesihuoltolaitokset rakentavat usein tonttijohtojen alkuosat valmiiksi tonteille; alkuosien tak- sat vaihtelevat, mutta ovat ilmeisesti kohtuullisia ja samoja riippumatta siitä, kummalla puolella verkostoa kiinteistö sijaitsee; kohtuullistamislausetta sovellettaisiin käytännössä lähinnä täydennysrakentamisen ja rakennetuilla alueilla uusiin liittymiin; esim. kallion tms. olemassa oloa ei yleensä voida arvioida siinä vai- heessa kun täydennystontille annetaan liittämiskohta

HauVesi: kohtuuttoman kustannuksen määrittely saattaa edelleen aiheuttaa tulkintavaikeuksia

HSY-Vesi: vaatimus voi aiheuttaa vesihuollolle merkittäviä lisäkustannuksia, mutta esityksen muotoilu on kuitenkin sekä asiakkaan että vesihuoltolaitoksen kannalta kohtuullinen

Hämeenlinna: esimerkki huonosta lainsäädännöstä, jonka tulkinta selviää vasta oikeuskäsittelyissä; todelli- suudessa tulisi lisätä etäisyyttä, jolla liittyminen on tarpeen varsinkin haja-asutusalueella

Joensuu: lisäys hyvä, vaikka kohtuuttomuuden määrittelemine voi olla hankalaa

JyEnergia: liittämiskohdan tulee olla laitoksen itse määrättävissä; ehdotus on tarpeeton ja johtaa laitokselle kohtuuttomiin tulkintoihin ja kiistoihin; asetuksenantovaltuus liittymäpaikasta on syytä poistaa 36 §:stä

Kiinteistöliitto: ehdotus kannatettava; kiinteistön välitöntä läheisyyttä olisi hyvä selventää esim. asetuksella
Omakotiliitto: helpottaa tilannetta, jossa liittäminen uhkaa olla esim. maasto-olosuhteiden takia kohtuutto- man kallista

OulunVesi: ei tule asettaa yksityiskohtaisia vaatimuksia liittämiskohdan sijainnille, koska olosuhteet kau- punkiympäristössä ja haja-asutuksessa voivat vaihdella; esitetyt lisävaatimukset ovat kohtuuttomia

Porvoo: pykälästä tulisi käydä ilmi, missä viranomaisessa ratkaistaan liittämiskohtia koskevat riitatilanteet

Turku: Jos pykälää on tarpeen muuttaa, muodostaa ehdotus perusteluineen tasapainoisen kokonaisuuden

Vantaa: ehdotettu kohtuullisuuden määrittäminen voi olla ongelmallista

VVY: liittämiskohdan sijainnin tulee olla vesihuoltolaitoksen päätettävissä; kaupunkien keskustoissa ja taa- jamien ulkopuolella olosuhteet ovat erilaiset, joten liittämiskohtaa ei yleensä voida määrätä samalla tavalla;

VVY:n selvitysten perusteella liittämiskohdan muuttaminen on vesihuoltolaitokselle iso taloudellinen kysy- mys, eikä tähän tule velvoittaa; pykälän tarkistaminen on tarpeetonta ja lisävaatimusten asettaminen vesi- huoltolaitoksille kohtuutonta; jos säännöstä kuitenkin halutaan tarkistaa, muodostaa pykälän muutosehdotus ja sen perustelut tasapainoisen kokonaisuuden; asetuksen antamisvaltuus on syytä poistaa 36 §:stä

15 § Vesihuoltolaitoksen selvilläolo- ja tarkkailuvelvollisuudet

AVI, L, STM: tärkeä ehdotus

ELY, Häme 15 § 2 mom. lisäys: Mitä 1 momentissa säädetään, koskee soveltuvilta osin myös *hulevesiä, mikäli vesihuoltolaitokselle on annettu hulevesiviemärintivelvoite sekä*, joka toimittaa...

Perustelu: Laitoksen tulisi olla selvillä ja tarkkailtava myös hulevesien määrää ja laatua

ELY, Ke-S: ehdotus selventää vesihuoltosektorin yhtenäistä toimintaa ja viranomaisvalvontaa

ELY, Uu: selvilläolovelvollisuus laitteiston ja verkoston kunnosta on kannatettava, mutta sen vaikutus saneerausinvestointeihin kyseenalainen; tulisi säätää myös, että vesihuoltolaitosten on pidettävä verkostonsa ja laitteistonsa sellaisessa kunnossa, että ne toimivat niiden toiminnalle asetettujen vaatimusten mukaisesti

ETL: lisäykset ovat hyviä

HS-Vesi: ehdotetut linjaukset laitteistojen ylläpitoon ja saneeraukseen ovat hyviä; saneeraustason lisäämiseen liittyy talouden lisäksi usean kadulla operoivan organisaation saneeraustoimenpiteiden yhteensovittaminen; lainkohtaa avataan toivottavasti lisää erilaisilla ohjeistuksilla

HSY-Vesi: laissa tai ainakin perusteluissa tulisi todeta selvilläolovelvollisuuden kattavuus ja miten laitos voi osoittaa noudattavansa sitä; selvilläolon osoittamiseen tulisi riittää esim. laitteiston kunnan suunnitelmallinen tarkkailu riskiluokkien perusteella ja saneeraustarpeiden kartoittaminen; laadun tarkkailu olisi selvempää yhdistää yhteen lakiin, esim. terveydensuojelulakiin

Hämeenlinna: laatuun kohdistuvien riskien tarkkailu on välttämätöntä; ehdotus tarkkailuvelvoitteiden laajentamiseksi laitteiston kuntoon ja viemäriverkoston vuotovesien määrään on hyvin perusteltu

JyEnergia: muutoksista tulisi luopua tarpeettomina ja pyrkiä samoihin tavoitteisiin muun ohjauksen keinoin; ehdotus saattaa merkitä, että vahinko- tai onnettomuustilanteen tutkinnassa laitoksen tulee osoittaa, että lakia on noudatettu; tällöin huomio kohdistuu aukottoman seuranta- ja dokumentointijärjestelmän luomiseen sen sijaan että keskityttäisiin riskin aiheuttajan poistamiseen; lakiehdotuksen perusteella kunnan ympäristönsuojeluviranomaiset ovat tehneet aloitteita siirtää esim. pohjaveden suojelusuunnitelmien ja vesistö tarkkailujen kustannuksia vesihuoltolaitoksen maksettaviksi

JyPuhdistamo: lakiin tulisi kirjata tarkemmin, mitä selvilläolovelvollisuudella käytännössä tarkoitetaan ja miten sen noudattaminen on todennettavissa vahingon tuottamuksellisuutta arvioitaessa

Kuopio: kannatettava ehdotus; erityistä huomiota tulee kiinnittää verkostojen kunnan tarkkailuun

OulunVesi: laitoksen tarkkailuvelvollisuuksia ei pidä ulottaa pidemmälle kuin mitä asianmukaisen vesihuoltopalvelun toimittaminen asiakkaille edellyttää; riittävää kuntotietojen osoittamiseen tulisi olla, että laitos todentaa laitteistojen kunnan suunnitelmallisen tarkastuksen ja saneeraustarpeiden kartoittamisen

SYKE: täsmennykset ovat hyviä, mutta ehdotuksesta ei käy ilmi, mitä seikkoja on tarkkailtava; tarkkailusta olisi syytä antaa valtuutus asetuksen tai muiden ohjeiden antamiseen

TampVesi: määräykset selvilläolo- ja tarkkailuvelvollisuudesta tulee selkeästi säilyttää vesihuoltolaitoksen ja sen liittyvien tarpeita palvelevina

THL: Raakaveden riskien tiedostaminen ja raakavesien seurannan parantaminen on erittäin kannatettava ja tärkeä ehdotus vesihuollon turvallisuuden kannalta

Turku: tulisi harkita, pitäisikö raakaveden tarkkailuvelvoitteesta säätää terveydensuojelulaissa

Vantaa: vesihuoltolaitokselle tulisi säätää velvoite antaa kaikki tarpeelliset selvitykset tiedoksi kunnalle ja valvontaviranomaisille

VVY: laitoksen selvilläolovelvoitteet edistävät vesihuollon turvallisuutta ja toimintavarmuutta; yksityiskohdasta sääntelyä ei tule kuitenkaan antaa, vaan hoitaa asia ensisijaisesti ohjeistuksella; laitoksen tarkkailuvelvollisuuksia ei tule ulottaa pidemmälle kuin mitä asianmukaisen vesihuoltopalvelun toimittaminen asiakkaille edellyttää; siten laitoksia ei tule säännöstä sovellettaessa asettaa muiden toimintojen / toimijoiden aiheuttamien tarkkailutarpeiden maksajiksi; tulisi vielä harkita raakaveden tarkkailusäännösten sijoittamista terveydensuojelulakiin; laitteiston kunnosta selvilläolon osoittamiseen tulee riittää esim. laitteiston kunnan suunnitelmallinen tarkkailu ja saneeraustarpeiden kartoittaminen

YSVesi: Ehdotetut selvilläolovelvoitteet ja niiden kohdistaminen myös vesihuoltolaitokselle vettä toimittavaan tahoon edistävät vesihuollon turvallisuutta ja toimintavarmuutta; pykälän perustelutekstit ovat ristiriitaiset siitä, kenelle riskien kartoitus ja suojelusuunnitelman laatiminen kuuluu; riskeistä selvilläolo on vesihuoltolaitokselle tärkeää ja riittävä; raakaveden laatuun kohdistuva tarkkailu tulisi rajoittua vesihuoltolaitoksen tai sille vettä toimittavan omiin tarpeisiin; tarvitaan ohjeistusta laitteiston kunnosta selvilläoloon

15a § Erityistilanteisiin varautuminen

AVI, IS: varautumisessa on tärkeää, että kaikki vesihuoltoon liittyvät toimijat (AVI, ELY, kunnan ympäristön- ja terveydensuojeluviranomainen) tekevät tiivistä yhteistyötä ja että tilanteita harjoitellaan

AVI, L: vesihuoltolaitoksen varautumissuunnitelma on erittäin tärkeä ehdotus

AVI, PS: erityistilanteisiin varautumisvelvollisuus selkeytyy; verkkotyökalun tai muun ohjeistuksen kehittäminen on tärkeää varautumisen edistämiseksi; työkalun tulisi huomioida erityyppiset ja kokoiset laitokset, ja sen tulisi olla valmis siinä vaiheessa, kun laitoksia velvoitetaan suunnitelmat tekemään

ELY, Häme: kunnalle tulisi asettaa velvoitteiksi varautumissuunnitteluun ensimmäisen suunnitelman valmistumisajankohta, suunnitelman päivittäminen sekä varautumissuunnittelusta vastaavan nimeäminen ja ilmoittaminen vesihuoltolain valvontaviranomaisille

ELY, Psa: pykälä nostaa vesihuoltolaitosten varautumisen suunnittelun tasoa ja toimia häiriötilanteissa; tulisi lisätä asetuksenantovaltuus suunnitelman sisällöstä; ELY-keskuksen roolia vesihuollon asiantuntijaviraston tulisi hyödyntää varautumisen suunnittelussa

ETL: myös vesihuoltolain ulkopuolisten asiakkaiden riskien huomioon ottamisesta tulisi säätää

15a § 1 mom. muutosehd.: ...1) *sekä laitoksen omaan että terveydensuojelun kannalta kriittisten asiakkaiden toimintaan liittyvät riskit; 2) toimenpiteet havaittujen riskien poistamiseksi ja riskien mahdollisesta toteutumisesta aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi...*

Perustelut: Täsmennyksellä kannustettaisiin vesilaitoksia yhteistyöhön terveydensuojelun kannalta merkittävien asiakkaiden kanssa yhteisten riskien tunnistamiseksi ja eliminoimiseksi

HauVesi: tärkeä säännös, myös tukkulaitosten varautuminen on erittäin tärkeää; ei tulisi johtaa olemassa olevien varautumissuunnitelmien uudelleenlaadintaan; varautumista tulisi vaatia myös sellaisilta suurasiakkailta, joiden häiriötön veden saanti on tärkeää (elintarviketeollisuus, palvelulaitokset, sairaalat jne.)

HS-Vesi: ehdotus on perusteltu; Erityistilannetyöryhmän esitys desinfiointivalmiuksista tulisi kirjata esim. talousvesiasetukseen; olisi tärkeää, että asiakkaat, joille vedensaanti ja viemärointi ovat ensiarvoisen tärkeitä, veloitettaisiin myös varautumaan erityistilanteisiin (esim. elintarvikeyrityksille on ollut vaikeaa ”markkinoida” toista tonttijohtoliittymää)

HSY-Vesi: varautumissuunnitelma on tarpeellinen; varautumissuunnitelman sijoittaminen omaksi suunnitelmaksi sekä kunnalle asetetut veloitteet varautua toiminta-alueiden ulkopuolelle ovat hyviä ratkaisuja

Hämeenlinna: ehdotus kunnan varautumisesta on ylimalkainen; vesihuollon turvaaminen verkostojen ulkopuolella vaatii monien eri tahojen laajaa yhteistyötä ja resurssien keskittämistä; sitä ja valtion osallistumista kustannuksiin pitää tarkemmin selvittää osana kriisien hallintaa ja poikkeusolojen toimintoja, joissa vesihuoltolaitoksilla on keskeinen rooli ja osaaminen

Joensuu: myönteinen asia, mutta varautumissuunnitelma tulisi liittää osaksi laajempaa varautumista esimerkiksi samaan valmiussuunnitelmaan kuin kunnan vastuulle jäävä osa tai osaksi kehittämissuunnitelmaa

JyEnergia: yhteistyövaatimus on perusteltu; tärkeää kiinnittää huomiota normaaliolojen häiriötilanteisiin; perusteluissa on syytä huomioda, että laitosten valmistelu yhteistyön laajuus voidaan rajoittaa ao. vesihuoltolaitosten yhteiseen toimintaan ja vastuualueeseen; myös pienten laitosten tulee laatia ja ylläpitää varautumissuunnitelmat täydennettynä vettä toimittavan ja jäteveden poisjohtamisesta vastaavan laitoksen tiedoilla

Kuntaliitto: varautumisen tulee kattaa kaikki erityistilanteet normaaliaikojen häiriötilanteista poikkeusoloihin; vastuu varautumissuunnitelman laadinnasta tulee olla vesihuoltolaitoksella sen omistajasta riippumatta; vesihuoltolaitosten suunnitelmat tulee liittää osaksi kunnan kokonaisvaltaista valmiussuunnitelmaa

Kuopio: kannatettava ehdotus; valtion tulisi tukea haja-asutusalueen laitoksia suunnitelman laatimisessa

MMM, ELO: Vesihuoltolaitoksen tulisi olla tietoinen verkostonsa vedenkäyttäjien haavoittuvuudesta liittyen puhtaan talousveden saantiin, jotta se voisi luoda todellisen riskinhallintasuunnitelman

muutosehd.: ...1) *sekä laitoksen omaan että terveydensuojelun kannalta kriittisten asiakkaiden toimintaan liittyvät riskit...*

Peustelut: Näin muutettuna pykälä ei suoraan vaikuttaisi korvauskysymyksiin, mutta tarjoaisi elintarviketeollisuudelle mahdollisuuden käydä ennakoivaa keskustelua vesilaitosten kanssa tuotantoprosessien riippuvuudesta talousveden hyvästä laadusta; jos riskinarvioinnin pohjalta luetteloitaisiin ne vedenkäyttäjät, joita olisi informoitava talousveden hygieenisen laadun mahdollisesta heikkenemisestä, paransivat edellytykset ongelmatilanteiden hallitsemiseksi elintarviketeollisuudessa; elintarviketeollisuudelle veden keittäminen ei ole vaihtoehto, vaan sen tulee tarvittaessa sulkea veden tulo

OulunVesi: ehdotettu riskinarviointi ja suunnitelmallinen varautuminen parantavat vesihuollon toimintavarmuutta ja selkeyttävät erityistilanteisiin varautumisen suunnittelua; riskien arviointi tulee vaatimaan ohjeistusta erilaisista tavoista suorittaa riskinarviointi erilaisilla vesihuoltolaitoksilla; varatoimista olisi syytä huolehtia sekä laitoskohtaisesti että toimialan yhteistyönä

OulunVesi, VVY: erityisasiakkaat, joiden toiminnalle häiriötön vedensaanti on ensiarvoisen tärkeää (esim. karjatilat), olisi syytä velvoittaa erikseen varautumaan erityistilanteisiin ja kehittää mahdollisuuksia saada tähän valtiolta tukea

Porvoo: varautumista tulisi täydentää seuraavasti: vesihuoltolaitoksen tulee ilmoittaa isäntäkunnalle heti havaittuaan vaaran toiminnan vakavasta keskeyttämisestä esim. teknisistä tai taloudellisista syistä

Pöytyä: tulisi ottaa paremmin kantaa siihen, mikä on riittävä varautuminen vesihuollon turvaamiseen verkostojen ulkopuolella

STM: tärkeää, että erityistilannesuunnitelmat ulotetaan myös jätevesien puhdistuslaitoksille; olisi varmistettava, että vesihuoltolaitoksen suunnitelmat muodostavat toimivan kokonaisuuden yhdessä TSL 8 §:n mukaisen erityistilannesuunnitelmien kanssa; aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten sekä kuntien terveydensuojeluviranomaisten yhteistyön toimivuus on varmistettava

STUK: kannatettava ehdotus; vesihuoltolaitoksen varautuminen erityistilanteisiin on tarpeen myös radioaktiivisten päästöjen varalta

THL kannattaa ehdotuksia ja niissä tarkoitettua yhteistyötä; ehdotukset ovat perusteltuja kattavan valmiussuunnittelun kannalta ja merkittävä osa ongelmatilanteista tapahtuu järjestetyn vesihuollon ulkopuolella

Turku: Vesihuollon valmius, varautuminen ja erityistilanteet ovat saaneet riittävän painoarvon ja työryhmän esitykset ovat perusteltuja; täsmennykset selkeyttävät tilannetta, jossa vesihuollossa on useita toimijoita

Ulla-Maija Rimpiläinen: Pumppaamoiden kapasiteettiä voisi lisätä ja sähkökatkojen varalle voisi pienille pumppaamoille rakentaa varaston, josta jäteveden voisi poistaa ennen niiden vesistöön joutumista

Vantaa: varautumissuunnitelman toimittaminen kunnalle on tärkeää; vesihuoltoon liittyvien merkittävien yhteiskunnallisten ongelmien vähentämiseksi tulisi vesihuoltolaitokset velvoittaa antamaan kaikki tarpeelliset tiedot kunnille; vesihuoltolaitoksille tulisi säätää vastuu sammutusvesistä toiminta-alueillaan

Vesiensuojeluyhd: säännös on erittäin tarpeellinen ja erityistilanteissa toimimista on harjoitettava vuosittain; riskien arviointi tulee ulottaa myös jätevesijärjestelmiin; jätevesiohituksien määrän vähentämiseen ja syiden poistamiseen on suunnattava vesi-huoltolaitoksilla resursseja

VM: esitys kunnan varautumisvelvoitteesta on hyvä, sillä varautumissuunnitelmissa ja valmiudessa toimia erityistilanteissa on suuria kuntakohtaisia eroja

VVY: ehdotetut vesihuoltolaitoksen velvoitteet riskinarviointiin ja suunnitelmalliseen varautumiseen parantavat vesihuollon toimintavarmuutta ja selkeyttävät erityistilanteisiin varautumisen suunnittelua; riskien arviointi tulee vaatimaan ohjeistusta; tarvittavat varautumistoimenpiteet voivat edellyttää investointeja toimintavarmuuden parantamiseksi tai erityistilanteissa toimimisen mahdollistamiseksi; toimenpiteiden toteutuksen rahoitukseen erilaisilla vesihuoltolaitoksilla tulee kiinnittää erityistä huomiota

YSVesi: ehdotukset vesihuoltolaitosten ja sille vettä toimittavan tahon riskien arvioinnista ja suunnitelmallisesta varautumisesta niihin lisäävät vesihuollon kokonaisuuden toimintavarmuutta ja turvallisuutta erityistilanteissa; yhteistyö sidosryhmien kanssa suunnitelmien laadinnassa on tärkeää, jotta varautumissuunnitelmat kattavat rajapinnat toimenpiteissä ja viestinnässä ja edesauttavat yhteistyötä häiriötilanteissa; riskien arviointiin tarvitaan ohjeistusta, ja raportissa ehdotettu verkkotyökalu helpottaisi arviointia; asiakkailta, joiden toiminta on täysin riippuvainen veden toimituksesta (esim. karjatalous), tulisi olla oma varautuminen

YTT: Terveydensuojelun valvonnan näkökulmasta vesihuoltolaitosten yhteistyövelvoite varautumissuunnitelman laatimisessa on erittäin kannatettava; on tarkoituksenmukaista, että varautumissuunnitelma kattaa koko sen alueen, jolle laitos toimittaa vettä; yhden varautumissuunnitelman on tärkeää riittää täyttämään eri laeissa edellytetyt suunnitelmat; koska vesihuoltolaitoksen määritelmästä on lain esitöissä rajattu pois pienet talousvettä toimittavat laitokset, olisi tarpeen tarkentaa yhteistyövelvoitteen koskevan kaikkia (terveydensuojelulain 16 §:n mukaisia) talousvettä toimittavia laitoksia

16 § Tiedottamisvelvollisuus ja asiakirjojen julkisuus

AVI, L: Vesihuoltolaitoksen tiedottamisvelvollisuutta toimittamansa talousveden laadusta tulee täsmentää esim. seuraavasti: Vesihuoltolaitoksen tulee tiedottaa *asiakkailleen ja kunnan valvontaviranomaisille* riittävästi laitoksen toimittaman talousveden laadusta ja jäteveden puhdistuksen tasosta.

ETL: laissa tulee määritellä, miten vesihuoltolaitosten tulee huomioida vesihuoltolain ulkopuolisten elinkeinoyritysten tiedontarve

lisäysehđ. 2 mom. loppuun: *Tiedotuksessa on huomioitava erityisasiakkaiden tiedontarve ja mahdollisuus omaan ennakointiin riskien rajaamiseksi*

Perustelut: varsinkin pienillä ja keskisuurilla elintarviketeollisuusyrityksillä on vaikeuksia saada tietoja talousveden laadusta. Tiedottamisen niukkuuteen ovat ottaneet kantaa kesällä myös Venäjän eläinlääkintä- ja kasvinterveyslaitoksen tarkastajat. Venäjän vienti on niin merkittävä tekijä sekä alkutuotannolle että elintarviketeollisuudelle, että tämä asia tulee saattaa kuntoon viranomaisten toimesta

JyEnergia: yleisön tiedottamisesta riittää mitä 2 mom. on säädetty; muilta osin tiedonsaanti on syytä rajata asianomaiselle toimitetun talousveden laatuun ja välittömään palveluun; osakeyhtiön toimintaan ei voitane

soveltaa hallintolainkäyttölain säännöksiä

Kuopio: tulisi säätää laitokselle velvollisuus antaa kunnalle tiedot verkostoista ja niiden kunnosta

18 § *Maksujen yleiset perusteet*

EK, ETL, HSY-Vesi, Kuopio: uus- ja korjausinvestointien maininta on kannatettava ehdotus

ELY, Ke-S: ehdotus selventää vesihuoltosektorin yhtenäistä toimintaa ja viranomaisvalvontaa

ELY, Uu: ehdotus ei välttämättä muuta tilannetta nykyisestä, sillä kunnat ovat haluttomia tekemään merkittäviä korotuksia taksoihinsa

ETL: elinkeinoelämältä ei tule periä ylisuuria maksuja; aiheuttamisperiaatetta ja hinnoittelun kohtuullisuutta sekä tasapuolisuutta tulee noudattaa myös lain ulkopuolelle rajattuun elinkeinoelämään

LoiVesi: voisi säätää tuottovaatimukseksi pitkäaikaisen lainanoton efektiivisen korkokustannuksen valtiolle

SYKE: uus- ja korjausinvestointien mainitseminen on informatiivisena parannuksena kannatettavaa

THL: uus- ja korjausinvestointien maininta edistää vesiturvallisuutta, jos maksujen avulla edistetään verkostojen kannalta välttämättömien korjausten/uudistusten tekemistä

19 § *Maksut*

Helsinki: erillisten hulevesimaksujen määrittäminen edellyttää vesihuoltolaitokselta pitkälle vietyä pääoma- ja käyttökustannusten seurantaa ja erittelyä

HS-Vesi: tärkeää että toiminta-alueiden eri osissa voi määräytyä perustein olla erilaiset liittymis- ja perusmaksut samoin kuin erilaiset liittämistavat; hulevesiviemäriin käyttömaksu on perusteltu ja hyvä uudistus muutosehd.: *Vesihuoltolaitoksen tulee periä käyttömaksua myös huleveden viemäroinnistä.*

Perustelut: tällä turvataisiin kustannusvastaavuuden kannalta oikean muotoinen hinnoittelu käytännössä

Joensuu: Vesihuoltolaitosten oikeus periä käyttömaksua hulevesiviemäroinnistä voi johtaa kohtuuttomiin tilanteisiin ja aiheuttaa runsaasti työtä selvitettäessä korvausperusteita vanhan verkoston osalta

Kerava: Epäselväksi jää, mikä on tahtotila huleveden käyttömaksun määritystavan ja suuruuden suhteen

Kuopio: huleveden käyttömaksun tulisi olla perusmaksun kaltainen ja sen suuruuden tulisi voida vaihdella aluekohtaisesti; kiinteistöiltä ja kunnalta perittävien hulevesimaksujen perusteista tulisi säätää asetuksella; kunnan tulisi voida vahvistaa vesihuoltolaitoksen esityksestä kiinteistöiltä perittävä hulevesimaksu

Turku, VVY: Kustannusvastaavuuden kannalta on tärkeää, että säännöksessä mahdollistetaan käyttömaksun ja muiden maksujen veloittaminen huleveden viemäroinnistä

19a § *Korvaus yleisten alueiden hulevesiviemäroinnistä*

Helsinki: lähtökohtaisesti perusteltu säännös, mutta lopullinen kanta voidaan ottaa vasta, kun on arvio kustannuserän suuruudesta

HS-Vesi: tärkeä säännös kustannusvastaavuuden periaatteen toteutumisen kannalta

HSY Vesi: säännös on oleellinen osa hulevesiratkaisua ja mahdollistaa viemäroinnin talouden

Jynergia: muutosehd.: *Vesihuoltolaitoksen tulee periä yleisten alueiden, katujen ja liikenneväylien omistajalta kustannuksia vastaava korvaus vesihuoltolaitoksen viemäriverkostoon johdettavan huleveden viemäroinnistä.*

Perustelut: esim. tie- ja rata-alueiden osalta ongelmاتیikka on rinnasteinen katuihin ja yleisiin alueisiin

Kerava: ehdotus on kannatettava

Kuntaliitto: asiaa tulee selventää Kuntaliiton ja VVY:n yhteisellä ohjeistuksella

Kuopio: aiheuttaa kunnille lisäkustannuksia, mutta ehdotus on perusteltu, sillä se mahdollistaa vastaavan laskutuksen kuin veden tai sähkön toimituksesta; asia vaatii selvittelyä, joten siirtymäsäännös kannatettava

OulunVesi: säännös on merkittävä edistys nykyiseen; ei anna mahdollisuutta piilottaa yleisten alueiden hulevesikustannuksia esim. muilta asiakkailta veloittaviin jätevesimaksuihin

Turku: Jos korvaus otetaan käyttöön, tulisi tulkintaa laajentaa koskemaan tiehallinnon tiealueiden kuivatusta vesihuoltolaitosten hulevesiviemäriin ja tilanteita, joissa hulevettä johdetaan toisen kunnan katualueilta

VVY: ehdotettu säännös edustaa merkittävää edistystä; monien vesihuoltolaitosten alueilla yleiset alueet ovat suuria hulevesien tuottajia; säännös on välttämätön, jotta VHL:iin ehdotettujen 20, 20a ja 20b §:n vaatimukset talouden läpinäkyvyydestä voidaan toteuttaa; yleisten alueiden hulevesiviemäroinnin kustannuksilla tulisi tarkoittaa kustannuksia, joita yleensä aiheutuu vesihuoltolaitokselle hulevesien viemäroinnistä (verkoston rakentamisen ja kunnossapidon kustannukset, liittämiskustannuksia, viemärointikustannukset); kustannuksia on vaikea määritellä yleispätevästi, koska käytännöt työnjaossa laitoksen ja kunnan kesken vaihtelevat

20 § *Vesihuoltolaitoksen kirjanpidon eriyttäminen ja toimintakertomuksen laatiminen*

EK: kannatettava ehdotus

HS-Vesi: tärkeää että monopoli-asemassa olevien laitosten taksaperusteet ovat nähtävillä ja uskottavia

HSY-Vesi: tarkistaminen on välttämätöntä; vesihuoltolaitokset saadaan vertailukelpoisiksi ja tilinpäätöksen perusteella asiakkaat sekä omistajat voivat arvioida vesihuoltolaitoksen toimintaa; toimintakertomusehdotus on hyvä; vesihuoltolaitoksen hoitaman huleveden viemäroinnin talouden eriyttäminen vesihuollosta ja tietojen esittäminen vesihuollon tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa on perusteltua

Hämeenlinna: hulevesien kirjanpidollinen eriyttäminen on ainoa tapa arvioida hulevesimaksun suuruutta

Joensuu: lakiin tulisi ottaa velvoite ns. ympäristötilinpäätöksen laatimisesta osana varsinaista tilinpäätöstä

Jyväskylä: Tehokkuuden vertailtavuuden lisääminen perusteltua; monialayhtiöinä toimivilla laitoksilla muut kuin vesihuoltotoiminnat ovat yleisessä kilpailussa, joten julkaistavat tiedot eivät saa sisältää liikesalaisuus-tietoja eikä niistä tule voida johtaa niitä

Turku: liikelaitosmuotoisena toteutetussa vesihuollossa on noudatettu pykäläehdotusten mukaisia käytäntöjä; esitetyt muutokset ovat hyviä, sillä ne lisäävät läpinäkyvyyttä ja vertailtavuutta vesihuoltolaitosten välillä

VVY: säännöksen tarkistaminen on tarpeellista, sillä se on jätännyt avoimeksi kirjanpidon eriyttämistavan; joissain kunnissa on käytetty ns. laskennallista eriyttämistä, jossa tasejatkuvuus ei toteudu; on vielä syytä tarkistaa, edellyttääkö säännöksen sanamuoto tasejatkuvuuden toteutumista

YSVesi: talouden läpinäkyvyyden toteutumiseksi on perusteltua, että vesihuollon kirjanpito eriytetään myös niissä vesihuoltolaitokselle vettä tuottavissa organisaatioissa, joissa on muuta liiketoimintaa

20a § *Vesihuoltoa koskevan tilinpäätöksen tarkastaminen*

EK: kannatettava ehdotus

HSY-Vesi: ehdotus on tarpeellinen vesihuoltoon ulottuvan tilinpäätöksen asianmukaisuuden varmistamiseksi

20b § *Tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja tunnuslukujen julkaiseminen*

EK: kannatettava ehdotus

ETL: mikäli tilinpäätökseen, tunnuslukuihin ja toimintakertomukseen sisältyvät myös lain ulkopuolelle rajatut asiakkaat, tietojen julkaisu edistää vesihuollon toimintojen läpinäkyvyyttä

HS-Vesi: pykälä on lievästi ristiriitainen niiden laitosten (valtaosa) kannalta, jotka eivät peri hulevedestä käyttömaksua; hulevesien hinnoitteluperusteet saattavat olla osa jäteveden hinnoitteluperustetta

HSY-Vesi: selkeyttää vesihuoltolaitoksen tiedottamisvelvollisuutta; tunnusluvut lisäävät vesihuoltolaitoksen asiakkaiden mahdollisuutta arvioida vesihuoltolaitoksen toimintaa

Jyväskylä: julkaistavat tiedot eivät saa sisältää liikesalaisuustietoja eikä niistä tule voida johtaa niitä

PorvoonVesi: tunnuslukujen esittäminen hulevesien johtamisen osalta ei kaikilta osin ole mahdollista samalla tavalla kuin varsinaisen vesihuollon osalta

VVY: ehdotus selkeyttää vesihuoltolaitoksen tiedottamisvelvollisuutta; tietojen julkaisu tietoverkossa tulisi riittää

20c § *Vesihuollon tietojärjestelmä*

ELY, Ke-S: ehdotus selventää vesihuoltosektorin yhtenäistä toimintaa ja viranomaisvalvontaa

ELY, PSa: tietohuollon valvontaviranomaista ei ole esitetty; ELY-keskuksen roolin tulee olla tietojen käyttäjä eikä niiden tietojen tuottaja ja tarkistaja, tiedoista vastaavat vesihuoltolaitokset ja kunnat

ELY, Uu: tietojärjestelmän kehittäminen on kannatettavaa, sillä esimerkiksi VELVET -rekisteristä saatavat tiedot ovat puutteellisia ja epäluotettavia

ELY, VS: mahdollinen yhteistyö on erikseen sovittavissa; ensimmäisen momentin muotoilu voisi olla täsmällisempi, esim.:

Suomen ympäristökeskus kerää vesihuollon tietojärjestelmään tarvittavat tiedot vesihuoltolaitoksilta ja ylläpitää tietojärjestelmää.

HauVesi: tietojärjestelmän perustaminen on välttämätöntä laitosten vertailun ja talousseurannan kannalta; laitosten pitää voida toimittaa perustiedot valtionhallinnolle yhteen paikkaan; kerättävää tietoa pitää voida käyttää myös laitosten omaan toiminnan seuraamiseen ja raportointiin; SYKE:n ylläpitämä tietojärjestelmä on kannatettava

HSY-Vesi: tietojärjestelmä ja siihen liittyvät tunnusluvut ovat hyviä ehdotuksia; tunnusluvut lisäävät asiakkaiden mahdollisuutta arvioida laitoksen toimintaa, mutta niitä määriteltäessä ja hyödynnettäessä tulisi ottaa

myös vesihuoltolaitosten tarpeet huomioon; asetuksenantovaltuus tunnusluvuista säätämiseen on perusteltu; ylläpitäjistä olisi parempi säätää asetuksessa, jolloin tietojärjestelmä ja ylläpito mukautuisivat muuttuvaan ympäristöön paremmin

Hämeenlinna: ehdotus on tarpeen ja SYKE soveltuu hyvin ylläpitäjäksi

Jy Energia: julkaistavat tiedot eivät saa sisältää liikesalaisuustietoja eikä niistä tule voida johtaa niitä

Kuntaliitto: tärkeää, että tunnuslukujen laskemisesta annetaan asetus ja että asetusta tehtäessä kuullaan vesihuoltolaitoksia ja kuntia

Kuopio: terveydensuojelun valvojan tulee olla mukana yhteistyöryhmässä, jotta mahdollistetaan tietojärjestelmän yhteensovittaminen ympäristöterveydenhuollon kohdetietojärjestelmän (YHTI) kanssa; SYKE:n yhteistyökumppaneiksi olisi tarpeen lisätä esim. Valvira/AVI

Pöytyä: tietojen pyytämässä tulisi eri viranomaisten tehdä yhteistyötä; tällä hetkellä vesihuollon tietoja pyytävät erikseen useat eri tahot mm: VVY, ELY ja Tilastokeskus

SYKE: SYKelle on osoitettava erillinen määräraha ja riittävät henkilöresurssit järjestelmän ylläpitämiseen; ehdotetaan 3 momentin ilmaus "voidaan säätää" muutettavaksi muotoon "säädetään", koska ilman tarkentavaa asetusta tietojen kattavuus ja yhteismitallisuus ovat heikkoja

THL pitää yhteistyötä SYKE:n kanssa tärkeänä, sillä vesihuoltotietojen saatavuus edistää raporttien / yhteenvedojen valmisteluja ja helpottaa vesiongelmiin ja -epidemioiden hoitamista

Turku: kehitys yhteen tietojärjestelmään on suotavaa; nykyisissä tietojärjestelmissä syötettävää tietoa ei ole riittävästi määritelty tai tieto ei palvele laitoksen toiminnan seuranta ja kehittämistä; tietojärjestelmän määrittelytyöhön tulee saada riittävä edustus kunnista ja vesihuoltolaitoksista ja järjestelmän koekäyttöön on saatava kattava määrä eri-tyyppisiä vesihuoltolaitoksia

Valvira: ehdotus on hyvä; ympäristöterveydenhuollon yhteistä kohdetietojärjestelmää (YHTI) ollaan rakentamassa ja siihen tullaan keräämään mm. talousvettä toimittavien laitosten vedenlaatutiedot; tulee huolehtia, että eri järjestelmät keskustelisivat keskenään mahdollisimman käyttäjäystävällisesti ja että valvovien viranomaisten edustajat olisivat kehitystyössä mukana

VM: Talouden läpinäkyvyys on tärkeää, mutta ennen kuin taloudellisia resursseja vaativaan tietojärjestelmän investointiin tulisi ryhtyä, pitäisi valvontajärjestelmä olla kaikilta osin selvitetty ja tiedossa

VVY: kannatettava ehdotus; tärkeää että VVY:n tunnuslukujärjestelmä integroidaan tietojärjestelmään; tietojärjestelmän tulisi muodostaa kattava ja joustava tietoa alusta, johon vesihuoltoalan eri toimijatahot (viranomaiset, vesihuoltolaitokset, jne.) voivat liittyä yhteisten tai omien järjestelmärajapintojen kautta

YTT: tietojärjestelmän ylläpitäjän (SYKE) yhteistyökumppaneiksi tulisi lisätä terveydensuojelun valvonnasta vastaava taho (Valvira / AVI) ja perustettavassa yhteistyöryhmässä tulee varmistaa terveydensuojelun valvonnasta vastaavan tahon mukanaolo, jotta mahdollistetaan tietojärjestelmän yhteensovittaminen ympäristöterveydenhuollon kohdetietojärjestelmän (YHTI) kanssa; ehdotettu säännös edistää sähköisen tietojenkäsittelyn kehittämistä alalla

24 § *Sopimuksen irtisanominen*

AVI, PS: tärkeää, että vesihuolto turvataan supistamistilanteissa

HSY-Vesi: tärkeää että vesihuoltolaitos ei ole supistamisen jälkeen velvollinen huolehtimaan kiinteistön vesihuollosta; tämä tulee tuoda ilmi ainakin perusteluosassa

Kuluttajavirasto: liittymismaksujen palauttamisesta supistamistilanteissa tulisi säätää tarkemmin; jos liittymismaksusta ei ole mahdollista saada palautusta, on tämä kuluttajan kannalta kohtuutonta, sopimusoikeudellisten periaatteiden vastaista ja merkitsee laitokselle perusteetonta etua; jos asiasta ei säädetä, tulee tällaiset tilanteet ratkaista siten, että kuluttajia hyvitetään tarkoituksen- ja oikeudenmukaisella tavalla

Kuntaliitto: sopimuksen irtisanomisen yhteydessä vesihuoltolaitoksen tulee maksaa asiakkaalle mahdollinen hyvitys; vain kunnallisten vesihuoltolaitosten maksukyvyttömyystapauksissa voi korvausvelvollisuus viime kädessä kuulua kunnille

MTK: asiakkaalle ei saa aiheutua myöskään vahinkoa tai haittaa sopimuksen irtisanomisesta

VVY: kohtuullista että laitos maksaisi hyvityksen hyödyttömäksi jäävästä kiinteistön vesihuoltolaitteistosta; vesihuoltolaitoksen ei tule olla toiminta-alueen supistamisen jälkeen velvollinen huolehtimaan kiinteistön vesihuollosta; ylimääräisten kustannusten välttäminen tulisi liittää toiminta-alueen supistamisen edellytyksiin eikä sopimuksen irtisanomiseen, koska supistamisen tarkoituksena on verkostopalvelujen lakkauttaminen

25 § *Pakottavuus*

SYKE: perusteluissa todetaan, että esim. rankkasateiden aiheuttamien tulvien vahingoista laitos vastaa vain

siltä osin, kuin laitoksen toteuttama viemäröinti ei vastaa sitä, mitä laitos on kunnan kanssa sopinut tai mihin laitos on hulevesiviemäröinnin toiminta-alueen hyväksymispäätöksen yhteydessä velvoitettu; tämä asettaa kunnalle painavan syyn suunnitella ja toteuttaa hulevesien hallinta huolellisesti ja sillä on myönteinen vaikutus hulevesien hallinnan kehittämiseen

27 § *Virhe ja hinnanalennus*

HauVesi: tavanomaisten korjaus- ja huoltotöiden jättäminen virheen ulkopuolelle on oikea ratkaisu; tavallisen putkirikon luokittelu virheeksi silloin, kun sitä ei ole pystytty ilmoittamaan etukäteen, tuntuu kohtuuttomalta; suurin osa vedenjakelun keskeytyksistä on putkirikkoja, jotka useimmiten on korjattava heti; perusteluissa ei mainita, kuinka paljon etukäteen asiasta on ilmoitettava asiakkaille

HSY-Vesi: hinnanalennuksen sitominen perus- ja käyttömaksuihin on asiakkaalle tasapuolisempi perusta; virheen käsitteen täsmennys suhteessa korjaus- ja huoltotöihin on perusteltu

JyEnergia: Hinnanalennuksen tai vakiohyvityksen perusteena oleva keskeytyksen määritelmä on jätetty tulkinnanvaraiseksi (miten esim. sähkökatkos); hinnanalennuksen ja vakiohyvityksen määrät ovat hyvin korkeita ja johtavat kustannusten nousuun, esim. 3000 asukasta palvelevan paineenkorotuspumppaamon lyhyen häiriön hinnanalennukseksi tulisi lähes 10 000 euroa, kun tuloja alueelta saadaan hieman yli 1 000 euroa/vrk; tämä ei ole kohtuullista aiheutuneeseen häiriöön ja tulovirtaan suhteutettuna

Kerava: putkirikon korjaus tulisi olla normaalia huoltotyötä, jos keskeytyksestä ehditään tiedottaa etukäteen; nurinkurista, että putkirikosta johtuvaa keskeytystä pidetään moitittavampana kuin suunnitelmallista huolto-keskeytystä

Kuopio: kannatettava ehdotus

OM: koska ehdotuksella heikennettäisiin asiakkaiden oikeutta saada hinnanalennusta keskeytyksen vuoksi, tulee perusteluissa kirjatut edellytykset korjaus- tai huoltotyön tavanomaisuudesta tuoda pykälään

VVY: hinnanalennus on toiminut hyvin; perusteltua ettei vähäisiä keskeytyksiä tai laitteiston tavanomaisista korjaus- ja huoltotöistä aiheutuvia keskeytyksiä katsota vesihuollon virheeksi

27a § *Vakiohyvitys*

HauVesi: vakiohyvitys ja sen portaittainen kasvu on periaatteessa liiketoimintaa harjoittavalle vesihuoltolaitokselle oikeasuuntainen vaatimus; vesihuoltoon ei voi kuitenkaan soveltaa samoja kriteerejä kuin sähköjakeluun, sillä jakelun palauttaminen normaaliksi ei ole mahdollista samassa aikataulussa; pitkään jatkuneen jakelukeskeytyksen jälkeen verkostossa on tehtävä laadunvarmistuksia, jotka vaativat laboratorioanalyysyjä; mikrobiologiset analyysit vievät nopeimmillaankin lähes vuorokauden

HS-Vesi: vakiohyvityssäntely tulisi jättää pois; korvausvaatimuksiin voidaan vastata hinnanalennusta ja vahingonkorvausta koskevien säännösten nojalla; liian nopea veden takaisin kytkentä saattaa aiheuttaa terveydellistä riskiä

HSY-Vesi: vakiohyvitys on asiakkaan kannalta hyvä ja pakottaa vesihuoltolaitoksen parantamaan operatiivista tehokkuutta ja toimintavarmuutta; laissa tulisi ottaa huomioon, että vakiokorvaus ei aiheuttaisi kohtuuttomuksia terveysviranomaiselle ja vesihuoltolaitokselle; terveyssuojeluviranomainen voi keskeyttää vedenjakelun tai määrät veden käyttökieltoon pelkän epäilyn takia, joka voi osoittautua vääräksi

JyEnergia: hinnanalennuksen ja vakiohyvityksen määrittelyt on tehty yksinomaan kiinteistölle aiheutuvan haitan näkökulmasta sillä ajatuksella, että korvausten on oltava suuruudeltaan rangaistuksen luonteisia; pahimmissa häiriötilanteissa kiinteistöjä voi olla useita tuhansia, jolloin korvaussummat liikkuisivat miljoonaluokassa; onko summia arvioitaessa tehty koelaskentoja todellisista häiriötilanteista (esim. Nokia)?; suuruutta tulee arvioida suhteessa vesihuollon maksujen pienuuteen, esim. pumppuaseman sähkökeskuksen tuhoutumisen vakiohyvitykseksi tulisi kymmeniä tuhansia euroja, mikä on kohtuutonta; hyvityssumman suuruus ja voimakas kohoaminen saattaa johtaa vääränlaiseen riskinottoon esim. kaivantoturvallisuuden tai hygienian suhteen; mahd. mikrobiologinen saastumisen toteamiseen näytteistä kuluu useita päiviä; onko lain perustelut kopioitu suoraan sähköverkkoa koskevasta lainsäädännöstä tms., koska sääolosuhteiden seurauksena sähkökatkosten jälkeen syntyvät erityistilanteiden aiheuttamat vahingot esitetään olevan vesihuoltolaitosten vaikutusmahdollisuuksien piirissä

KsVesi: vesihuoltoon ei tarvita vakiohyvitystä, koska hinnanalennus ja vahingonkorvaus ovat toimineet hyvin; vakiohyvitys todennäköisesti vaarantaa veden laadun tietyissä tilanteissa, koska laitokset eivät taloudellisista syistä välttämättä odota laadun testituloksia (12-72 h) ennen kuin jatkavat toimintaa

Kerava: parantaa asiakkaiden oikeusturvaa, mutta ei välttämättä ole eduksi vesihuollon toiminnalle häiriötilanteen jälkeen; korjaustöitä saatetaan kiirehtiä työn laadun ja verkoston hygieenisyyden kustannuksella; maksuportaan täytyminen saattaa keskeyttää korjaustyöt esim. yöajaksi ylityökustannusten välttämiseksi

Kiinteistöliitto: Ehdotus on kannatettava, ja kannustaa kuntia parantamaan verkostojaan

OM: jos sääntely halutaan ulottaa asunto-osakeyhtiöihin, tulisi myös 27 b § säätää pakottavaksi; myös hinnanalennussääntelyn pakottavuutta suhteessa ei-kuluttaja-asiakkaisiin tulisi harkita

OulunVesi: vakiohyvityssääntely ei ole tarpeen, kun otetaan hinnanalennus- ja vahingonkorvaussäännökset huomioon; sähkön toimitus voidaan aloittaa ilman suurempia riskejä keskeytyksen jälkeen, mutta vesihuollossa toimituksen aloittaminen edellyttää usein laadun tutkimusta ja vesihygienian varmistamista, mikä vie useita vuorokausia; vakiohyvitystä perustellaan toimitusvarmuuden lisäämisellä, mutta lakiin on ehdotettu myös muita tätä tavoitetta palvelevia muutoksia (esim. varautuminen erityistilanteisiin); oikea linjaus, että hulevesiviemärointi on rajattu vakiohyvityksen ulkopuolelle, koska se on palveluna ja verkostoltaan erityyppinen kuin vedenhankinta ja jäteveden viemärointi

PorvoonVesi: vakiohyvityssääntely ei ole tarpeellinen, koska nykykäytäntö ei ole aiheuttanut ongelmia

PudVesi: yritys johtaa sähkölaitoksien vakiohyvityssääntelystä soveltuva mallia vesihuoltoon on epäonnistunut; vesihuoltopalveluissa on lukuisia mahdollisia häiriötilanteita, jolloin palvelu on osittain käytettävissä

Pöytyä: Vakiohyvityksen käyttöönotto selkeyttää korvaussummia ja -velvollisuutta

SVOSK: osuuskunnissa verkostot ovat useimmiten niin pieniä, että virhe ja hyvitys koskisivat kaikkia asiakkaita; tästä syystä vakiohyvitystä ei pidä ottaa lakiin

TampVesi: vakiohyvitystä ei tule ottaa käyttöön; pahimmillaan se voi lykätä tai estää vedenjakelun keskeytystä edellyttävän toimenpiteen, joka on pitkällä tähtäyksellä välttämätön; toisin kuin sähköpuolella vesihuollossa esim. yöaikaan tapahtuvaa vedenjakelukatkosta valtaosa tuskin edes huomaa, häiriön laatuun ja kestoon vaikuttavat kiinteistön etäisyys häiriökohdasta sekä kiinteistön korkeusasema ja kerrosluku; katkoksen vaikutuksia voidaan lieventää merkittävästi väliaikaisella vedenjakelulla

Turku: asiakkaan vaatimuksen esittämisajalle tulisi määritellä selkeä aikaraja; vedenjakelun katkoksia ei voi rinnastaa sähkötoimituskatkoksiin; vesihuoltolaitoksen on varmistettava vedenlaatu ennen jakelun aloittamista uudelleen ja tämä voi kestää vuorokausia; talousvettä voi usein laatu epäilyjen aikana käyttää muuten kuin elintarvikekäytössä; elintarvikekäyttö on vain pieni osa talousveden käytöstä, jolloin olisi tulkittavissa, ettei vakiohyvitys koskisi tällaisia tilanteita; veden laatu epäilyn merkitystä vakiohyvityksen kannalta ja laitoksen vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella olevaa estettä tulisi tarkentaa esimerkiksi asetuksella

Vaasa: käyttökatkoista syntyvä korvausvelvoite parantaa laitoksen asiakkaiden oikeudenmukaista kohtelua

Valvira: säännös edesauttaa laitosten varautumista ja ripeää toimintaa erityistilanteissa, mutta tulee muistaa, että talousveden tulee täyttää STM:n asetusten (46112000 ja 40112001) mukaiset laatuvaatimukset, vaikka näytteiden analysointi veisi aikaa

VVY: vakiohyvityssääntely ei ole tarpeen vesihuollossa, vaan hinnanalennus- ja vahingonkorvaussääntely on riittävää; vakiohyvityksestä säätäminen olisi muut ehdotukset huomioon ottaen (esim. varautuminen erityistilanteisiin) ennen aikaista ja saattaisi toimia jopa varautumisen tavoitteiden vastaisesti, jos talousveden laadun varmistamisesta tingitään; vesihuolto ei ole suoraan rinnastettavissa esim. sähkön, sillä vesihuollossa toimituksen aloittaminen keskeytyksen jälkeen edellyttää usein laadun varmistamista, joka kestää oman aikansa (mikrobiologisen laadun varmistaminen analyysin aina yli 12 tuntia); ehdotettu 12 tuntia saattaa täyttyä tietyissä keskeytystilanteissa myös, vaikka keskeytyksestä ei olisikaan juuri haittaa asiakkaalle; myönteistä on, että vakiohyvitystä ei ole esitetty hulevesiviemärointiin

YSVesi: vakiohyvityksen käyttöönotto ei ole tarpeen, koska virhettä ja hinnanalennusta koskevalla määräyksillä sekä muilla uusilla toimintavarmuutta ja turvallisuutta lisäävillä säännöksillä lisätään vesihuollon toimintavarmuutta; laadun varmistukseen tarvittava tutkimusaika lisää keskeytykseen kuluvaa aikaa

27b § Vakiohyvityksen määrä

HauVesi: minimiaikamäärä tulisi kasvattaa 24 tuntiin

HSY-Vesi: esitetyn suuruinen vakiohyvitys ei normaalitilanteissa horjuta vesihuollon taloutta pitkällä aikavälillä etenkin, kun hyvitykselle on säädetty maksimi ja korvaavat vesihuoltopalvelut alentavat sen määrää; perusteluissa tulisi tarkentaa, milloin keskeytys alkaa; se tulisi alkaa siitä, kun vedentoimitus asiakkaalle päättyy tai kun asiakkaalle on toimitettu terveydelle vaarallista vettä tai ilmoitettu siitä

JyEnergia: vakiohyvityksen ja hinnanalennuksen suuruutta ei ole riittävästi arvioitu suhteessa vesihuoltolaitoksen palvelusta saamaan tulovirtaan eikä toimintaedellytysten jatkumiseen vakavan häiriön jälkeen; maksetut korvaukset ovat pois esim. kunnossapidosta ja saneerausinvestoinneista

KsVesi: Pienet laitokset ovat usein yhden vedenottamon varassa, verkosto on nauhamainen ja liitetyt kiinteistöt kaukana toisistaan; tällaisilla laitoksilla on maantieteellisistä syistä suhteellisen kalliit vesihuoltomaksut, eikä niissä aina voida panostaa tarpeeksi vesihuollon varmuuteen; tällaiset laitokset joutuisivat nopeasti suurien vakiohyvitysmaksujen maksajaksi; kuluttajanäkökulmasta asiakkaat, jotka ovat saaneet vesihuolto-palvelua joutuvat vakiohyvityksen maksamiseksi, ja palvelua vaille jääneet asiakkaat saavat moninkertaisen korvauksen verrattuna palvelun hintaan; vakiohyvityskuluja varten on todennäköisesti vaikea saada asiallisesti hinnoiteltu vakuutus, minkä vuoksi vakiohyvityskorvaukset joudutaan budjetoimaan talousarvioon, mikä selvästi nostaa taksoja; jos ei ole mahdollista poistaa vakiohyvityssäädöstä kokonaan laista, ehdotamme että vakiohyvitysprosentit puolitetaan

Esim: 12 h vesikatkos antaisi vakiohyvityksenä asiakkaalle korvauksen joka on 29,22 kertaa isompi kuin saamatta jäädyn palvelun hinta; jos 10 % asiakkaista saa 8 % vakiohyvitystä vuosilaskusta, niin laitos joutuu korottamaan maksujaan kaikille asiakkaille noin 0,8 % vuodeksi; KsVeden kaksi päävedenottoa oli yli 9 h ilman sähköä, ison sähkömuuntajavian takia, minkä vuoksi 2/3 asiakkaista oli ilman vettä noin 9 h; kolme tuntia pidempi vesikatkos olisi tarkoittanut noin 2,7 %:n tulomenetystä laitokselle

Kerava: määrä on kohtuullinen, vaikka se voi joissakin pitkäaikaisissa keskeytyksissä johtaa pienten vesihuoltolaitosten kannalta kestävämpään tilanteeseen ja hintojen korotukseen

Kuluttajavirasto: hyvitykset ovat euromäärältään liian alhaisia kattamaan kuluttajille vesihuollon keskeytystilanteiden todellisuudessa aiheuttaman haitan; korvaustason tulisi olla huomattavasti korkeampi viestintämärkkinälaissa omaksutun linjan mukaisesti

OulunVesi: aikarajat ovat liian tiukkoja; velvollisuus maksaa vakiohyvitystä voi johtaa siihen, että putkirikotilanteen jälkeisestä veden laadun varmistamisesta tingitään; 12 tuntia saattaa täytyä tietyissä keskeytystilanteissa, vaikka keskeytyksestä ei olisi juuri haittaa asiakkaalle

PorvoonVesi: alin keskeytysaika pitäisi olla vähintään 24 tuntia, korjaustoimenpiteiden valmistelu sulkemistoimenpiteineen ja johdon käyttöönotto huuhteluineen ja laadun varmistuksineen vievät oman aikansa; hyvityksen määrä jäisi useimmissa tapauksissa hyvin pieneksi, mikä lähinnä suututtaisi asiakasta

VVY: jos vakiohyvityssääntely tulee lakiin, tulisi vakiohyvityksen määrän olla sellainen, että se ei aiheuttaisi tarvetta hinnankorotuksiin; varsinkin pienten vesihuoltolaitosten kannalta vakiohyvityksen määrä voi olla suhteeton, kun sitä verrataan laitoksen liikevaihtoon; todennäköisesti myös varautuminen vakiohyvitysriskiä vakuutuksin olisi huomattavan kallista

36 § *Tarkemmat säännökset*

Vesiensuojeluyhdistys: ehdotus asetuksenantovaltuuden lisäämisestä on hyvä; tarkempien säännösten antaminen on tarpeen, jotta tiheästi sijaitsevien kiinteistökohtaisten järjestelmien aiheuttamilta terveydellisiltä ja ympäristönsuojelullisilta haitoilta vältytään ja edistetään viemäriverkostojen rakentamista

38 § *Siirtymäsäännökset*

Kuntaliitto: muutosten voimaatulo ei saa vaikuttaa vesihuoltolaitosten nykyisiin toiminta-alueen hyväksymispäätökseen perustuviin huleveden ja perustusten kuivatusveden johtamista koskeviin vastuisiin

Kuopio: Tulisi säätää, että vesihuoltolaitoksen tulee antaa kunnalle kaikki tarpeelliset tiedot kunnalle mahdollisesti siirrettävään hulevesiverkostoon liittyen; laissa tulisi mahdollistaa lunastustoimenpide, mikäli osapuolet eivät pääse yksimielisyyteen siirrettävän omaisuuden ajankohdasta ja käyvästä arvosta

Kommentit maankäyttö- ja rakentamislaista

Yleiskommentit maankäyttö- ja rakentamislaista

ELY, Pi: kunnan kokonaisvastuu hulevesien hallinnan järjestämisestä sekä hulevesien oikea-aikainen ja riittävä hallinta tulee varmistaa ottamalla esitettyä yksityiskohtaisemmat hulevesisäännökset MRL:iin

HS-Vesi: hulevesien hallinnan siirtäminen kokonaisuudessaan kunnan tehtäväksi olisi johdonmukaisempaa

HSY-Vesi: hulevesien hallintasääntely on hyväksyttävä kompromissi, joka mahdollistaa monipuolisen toiminnan kunnan ja vesihuoltolaitoksen välillä, vaikka vaatii toimijoiden yhteistyöltä ja osaamiselta enemmän

Joensuu: esitys edistää hulevesien johtamisen tarkoituksenmukaista järjestämistä, mutta tulee siirtämään kustannuksia vesihuoltolaitoksilta kunnan perustoimintamenoihin; selkeintä olisi, että vastuu sekaviemäreistä säilyisi vesihuoltolaitoksilla ja vasta niiden erillisviemäreiksi saneerauksen yhteydessä vastuu siirtyisi kunnalle ja myös korvauksista sovittaisiin tässä vaiheessa

Kuntaliitto: uudet MRL:n pykäläehdotukset ovat hyviä

Kuopio: perusteltua poistaa hulevesien johtaminen ja käsittely vesihuoltolaitoksen lakisääteisistä tehtävistä ja siirtää vastuu hulevesien hallinnasta asemakaava-alueilla kunnalle

LoiVesi: raportti antaa hulevesien hallinnasta sekavan ja osittain ristiriitaisen vaikutelman ja on ohjaamassa nahkapäätökseen; esitys ei muuttaisi juuri mitään nykytilanteesta

OulunVesi: Hulevesien johtaminen ja käsittely tulisi poistaa vesihuoltolaitosten lakisääteisistä tehtävistä ja vastuu hulevesien hallinnasta lähinnä asemakaava-alueilla säätää kuuluvaksi kunnalle MRL:n säännöksiin

RTY: hulevesisääntelyn ottaminen MRL:iin merkitsisi vesihuollon piiriin kuuluvan kysymyksen kytkemistä rakentamisen kysymyksiin; asiasta olisi yhtä perusteltua säätää VHL:n puolella; kunnallisteknisistä seikoista säädetään pääosin muualla kuin MRL:ssä ja hulevesisääntelyn tarkkuusaste tuntuu MRL:ssa epäsuhtaiselta; vaihtoehtona voisi olla hulevesisääntely osana tulvalainsäädäntöä; ehdotettu hulevesisääntely veisi rakennus-tarkastuksen työtä vesihuollon pariin, vaikka kunnan ympäristön- ja terveydensuojeluviranomainen soveltui- si paremmin ratkaisemaan vesihuollon haitta- ja riitakysymyksiä; rakennusvalvonnan asiantuntemusta kan- nattaa hyödyntää, kun on kysymys esim. hulevesiin vaikuttavien rakentamistapaohjeiden laatimisesta

STM: hulevesien hallinnasta säätäminen on tärkeää

SYKE: hyvä, että kokonaisvastuu hulevesien hallinnasta osoitetaan selkeästi; vesihuollon perustehtävää johtaa riittävän hyvin puhdistettu jätevesi takaisin luontoon vaikeuttaa hulevesien sekoittuminen jätevesiin; ehdotuksen perusteella kunta voi suunnitella hulevesijärjestelmän kokonaisvaltaisemmin ottaen huomioon yleisen alueiden käytön; samalla voidaan todennäköisesti vähentää hulevesien johtamista jätevesiviemäriin

Turku: huleveden hallintaa koskevat säännökset soveltuvat parhaiten MRL:iin

VVY: hulevesien hallinnan keinojen monipuolistaminen ja kokonaisvastuun siirtäminen kunnille on tärkeää; hallintasäännökset soveltuvat parhaiten MRL:iin; VHL:n ja MRL:n säännösten muodostama kokonaisuus ratkaisee, onko lainmuutos hulevesien johtamisen kannalta onnistunut; hulevesien hallinta tulisi siirtää väli- raportissa ehdotetulla tavalla kokonaan kunnan vastuulle

YM: ehdotetun hulevesien hallintajärjestelmän tarkempi arviointi edellyttäisi, että käytössä olisi malliesi- merkkejä tyypillisistä tilanteista; jatkovalmistelu voisi edetä tällaisten malliesimerkkien ja olemassa olevien suunnitteluvälineiden tarkastelun pohjalta; myös erillisen lain säätäminen hulevesien hallinnasta voisi olla perusteltu ratkaisu (vrt. MRL:n 84 §:n mukaisen kadunpidon sääntely laissa kadun ja eräiden yleisten aluei- den kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978)).

Pykäläkohtaiset kommentit maankäyttö- ja rakentamislaita

90a § Hulevedet

ELY, Häme: lisäysehdotus: Tässä laissa hulevedellä tarkoitetaan... ja hulevesijärjestelmällä hulevesien hallintaan tarkoitettujen rakenteiden, *alueiden ja tulvareittien* kokonaisuutta.

Perustelu: Hulevesien hallinnassa ja järjestelmien suunnittelussa keskeisiä ovat paitsi tekniset rakenteet myös hulevesille varattavien alueiden ja tulvareittien kokonaisvaltainen suunnittelu

Liikennevirasto: tiealueet kuuluisivat rakennetun alueen käsitteeseen, mutta maantien kuivatusjärjestelmä suunnitellaan ja hyväksytään tiesuunnitelmalla ja rautatien kuivatusjärjestelmä ratasuunnitelmalla

SYKE: Hulevesien hallinnan määritelmä on onnistunut, mutta hulevesijärjestelmän määritelmä jää laki- ja asetusehdotuksessa niukaksi; laki- ja perustelutekstissä olisi syytä mainita että hulevesien hallinnassa käytet- tävät maastokohdat ovat käytännössä viheralueita, joihin kuuluvat varsinaisten puistojen lisäksi suojavihera- lueet ja tonttien ja liikennealueiden rakentamattomiksi jäävät osat

90b § Hulevesien hallinta kiinteistöllä

AVI, IS: kiinteistöjen hulevesien johtaminen on hyvä asia, sillä silloin jätevesilaitosten ohjuoksutusten tarve vähenee; johtaminen ei kuitenkaan saa aiheuttaa terveyshaittaa, minkä vuoksi sen suunnittelussa ja toteutuk- sessa tulee ottaa huomioon, ettei vesiä johdeta uima- ja virkistysalueille eikä tärkeille pohjavesialueille

JyEnergia: Kunnalle ei tule antaa oikeutta antaa lupaa johtaa hulevesiä tai perustusten kuivatusvesiä jäteve- siviemäriin vastoin vesihuoltolaitoksen mielipidettä; jos vesihuoltolaitos antaa tällaisen luvan, tulee johtami- nen olla vesihuoltolain soveltamisalan ulkopuolella; sekaviemäroinnistä pitäisi päästä eroon

Kuntaliitto: ympäristönsuojeluyistä kannatettavaa, että kiinteistön hulevesiä ei saa johtaa jätevesiviemäriin

Kuopio: ehdotuksesta ei käy ilmi, millä viranomaisella on oikeus myöntää vapautus liittymisvelvollisuudesta ja hyväksyä muu toimenpide hulevesien hallintaan; ympäristöllisten näkökohtien huomioon ottaminen va- pautuspäätöksiä tehtäessä tulisi turvata

Vaasa: kunnan vastuu hulevesistä on tarkoituksenmukainen, kun sateiden rankkuudet tuntuvat lisääntyvän
Vantaa: hulevesien hallintaratkaisuun pitäisi kuulua virtaaman hallinnan lisäksi veden laadun parantamista
VM: hulevesien hallinnan kokonaisuuden keskittäminen kunnille on kannatettavaa, koska hallinta vaatii kunnan toimivaltaan kuuluvaa alueiden käytön suunnittelua sekä rakentamisen ohjausta ja valvontaa; hulevesien hallintaa maankäytön suunnittelussa on tarpeen ohjeistaa ja siirtymäajan tulee olla riittävän pitkä
VVY: hulevesiä ei tule lähtökohtaisesti johtaa jätevesiviemäriin ilman erityistä syytä ja huleveden ja jäteveden erottelun toteuttaminen tulee mahdollistaa; hulevesien johtaminen jäteveden kanssa voi aiheuttaa haittaa jätevesien johtamiselle ja käsittelylle; hulevesistä voi aiheutua mm. ylivuotoja pumppaamoilla tai häiriöitä ja ohituksia jätevedenpuhdistamolla; viranomaiset asettavat paineita vesihuoltolaitoksille hulevesien määrän vähentämiseen verkostossa ja puhdistamolla; myös jätevedenpuhdistamoiden ympäristöluvuissa on laitokset määrätty vähentämään sade-, vuoto- ja kuivatusvesien määrää verkostossa

90d § *Hulevesisuunnitelma*

AVI, IS: hulevesisuunnitelmaan tulisi pyytää lausunto kunnan terveys- ja suojeluviranomaiselta
ELY, Häme: on epäselvää, minkä laajuista tai millä tarkkuudella olevaa suunnitelmaa tarkoitetaan; suunnitelmaan tulisi sisällyttää selkeästi sen soveltamisvelvoite/-rajaus ja säännökseen suunnitelman valmistusajankohtavelvoite, päivitysvelvoite, suunnittelusta vastaavan tahon nimeämisvelvoite sekä ilmoittamisvelvoite vesi-huoltolain valvontaviranomaisille; säännöksissä on myös tarpeen selkiinnyttää pohjavesi-alueiden ja pohjaveden suojelun erityistarpeet hulevesien hallinnassa (vrt. VaaHAO 22.10.2004 nro 04/0327/2, KHO 29.5.2007 t. 1440, KHO 16.3.2009 t. 614)

ELY, Pi: säännökseen tulee lisätä vaatimus luonnonolosuhteiden ja luonnonarvojen huomioon ottamisesta (muun muassa vaikutukset Naturan vesiluontotyypeille); sekä vaatimus hulevesijärjestelmän suunnittelusta ja rakentamisesta siten, että se sopeutuu asemakaavan ja yleiskaavan mukaiseen maankäyttöön

JyEnergia: Hulevesisuunnitelma nostaa kynnystä suunnitelmien laatimiseen, mikä tapahtuu nykyisin kaavoituksen avulla; tämä hidastaa kaavoitusta ja lisää hallintoa

Kuntaliitto: kyseessä on detaljisuunnitelma, jolla ei voi ohjata hulevesien kokonaisvaltaista hallintaa; kokonaisvaltainen hallinta suunnitellaan jo yleiskaavan laadinnan yhteydessä

Kuopio: tulisi säätää siirtymäsäännös, sillä kunnilla ei ole riittäviä resursseja saattaa hulevesisuunnitelmia heti ajan tasalle; laajempialaisten hulevesisuunnitelmien laatiminen on tarpeellista, mutta vesistö- tai valuma-aluekohtaiset suunnitelmat ovat työläitä laatia ja vaativat paljon pohjatietoja; hulevesisuunnitelmat tulisi liittää mahdollisimman kiinteästi maankäytön suunnitteluun

PorvoonVesi: ehdotus on kannatettava, mutta suunnitelman laatimiselle tulisi asettaa määräaika siirtymäsäännöksellä

SYKE: Hulevesisuunnitelma on kannatettava; sen tulisi kattaa ensisijaisesti valuma-alue, jolloin sopiva suunnitteluvaihe voisi olla osayleiskaava; suunnitelmien laatimisessa osallistuminen on tärkeää, joten sen liittäminen eri kaavavaiheisiin on luontevaa; hulevesien hallintatoimenpiteet tapahtuvat rakentamattomilla tontin osilla ja yleisillä viher- ja liikennealueilla, joten hulevesisuunnitelma kannattaisi kytkeä suoraan maisema- ja viheralue-suunnitteluun

Vantaa: hulevesisuunnitelman ja hulevesimääräysten osalta olisi syytä pohtia, onko jo rakennetuille alueille säädettävä siirtymäsäännös, esim. 5 vuotta; hulevesisuunnitelmat olisi hyvä laatia jo kaavoitusvaiheessa ja niitä tulisi tarvittaessa tarkentaa määräajoin

YM: hulevesisuunnitelma olisi aluevarausuunnitelman luonteinen ja siten asiallisesti päällekkäinen asemakaavan, katusuunnitelman ja yleisen alueen suunnitelman kanssa; päällekkäisyyden välttämiseksi hulevesien hallinnan edellyttämät alueet tulisi osoittaa olemassa olevilla suunnittelun välineillä, jatkovalmistelussa tulisi selvittää mahdolliset muutostarpeet näiden laatimissäännöksiin ja tarkastella tarvetta erillisen hulevesisuunnitelman laatimiselle; hulevesien hallinnan järjestämisen kysymyksiä on usein tarpeen käsitellä yleiskaavan tasolla ja tunnistaa vesiensuojelun sääntelystä hulevesien hallinnalle johtuvat reunaehdot; hallinnan järjestämiseen tarvittavien kosteikkojen, imeytysalueiden ja valumavesien reittien tms. alueiden osoittaminen asemakaavassa tai yleisen alueen suunnitelmassa on tarpeellista, erityisesti rakentamiseen osoitettavilla kortteli-alueilla eri käyttötarkoitusten keskitetty yhteensovittaminen asemakaavassa on välttämätöntä;

90e § *Hulevesien hallintaa koskevat määräykset*

Kuopio: paikalliskäsittelyä koskevien määräysten antaminen edellyttää melko yksityiskohtaista maaperätietoa, jota nykyisellään ei kerätä

LVM, Liikennevirasto: pykälän soveltamisalan ulkopuolelle tulisi jättää alueet, joille on hyväksytty katu-, rata- tai tiesuunnitelma

4 mom. muutosehdotus: ...kohtuuttomia. *Säännöksiä ei sovelleta alueilla, joille on hyväksytty katu-, tie- tai ratasuunnitelma.*

LVM: Määräyksiä, joita kunta voisi antaa hulevesien johtamisesta ojaan, vesistöön tai mereen, tai niiden sisältöä ei ole kuvattu tarkemmin; tulisi harkita säännöksen tarpeellisuutta tältä osin ja sen suhdetta vesienhoitolain säännöksiin, joiden mukaan vesistöjen suojeleminen on ELY-keskuksen eikä kunnan tehtävä; perusteluihin on väliraportin mukaisesti kirjoitettu ojaan vastaavaan kohtaan "puro"

Liikennevirasto: hulevesien johtaminen vesistöihin tulisi olla valtakunnallisen tai alueellisen (ELYkeskus) ohjauksen varassa ympäristönsuojelu ja vesienhoitolaki huomioon ottaen; pykälään tulee asettaa vastaavanlainen rajoitus kuin mitä on MRL 126 § 3 mom. toimenpideluvan ja MRL 128 § 3 mom. maisematyöluvan osalta lain suhteesta rata- ja tiesuunnitelmaan; maantie- (24 §) ja ratalain (19 §) mukaan laskuajat on määrättävä asianomaisissa suunnitelmissa

RTY: 3 momentissa tarkoitettujen määräysten antaminen kuormittaisi kohtuuttomasti rakennusvalvontaa; haitan arviointiin ei rakennustarkastajilla ole koulutusta; valtion pitäisi vähintään järjestää rakennustarkastajille hulevesiä koskeva täydennyskoulutus; määräyksen antamisen edellyttämästä hallinnollisesta työstä pitää voida periä kustannukset täysimääräisinä; ehdotettu 90g § ei tätä ilmeisesti mahdollista

SYKE: määräykset voisivat olla erilaisia kunnan eri osissa, kuten imeytyksen edellyttäminen pohjavesialueilla, viivytyksen tulvaherkillä alueilla ja paljon hulevesiä tuottavilla teollisuusalueilla ja tehokas käsittely liikennealueilla; rakennusvalvonnan rooli korostuu määräysten toimeenpanossa

TampVesi: määräykset hulevesien kiinteistökohtaisista viivytyks- ja imeytysrakenteista ovat olennainen osa hulevesien hallinnan kokonaisuutta; hulevesien johtaminen jätevesiviemäriin tulee hyväksyä vain ns. viimeisenä keinona

90g § *Hulevesien hallinnan toteuttamisesta perittävät maksut*

ELY, Häme: esitetyt maksuperusteet saattavat johtaa työlääseen ja monimutkaiseen laskutukseen, joka ei kohdentuisi yksiselitteisesti palvelun saajalle; hulevesien hallinta voisi olla kunnan perustehtävä, jonka kuluja ei katettaisi maksuilla vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen ulkopuolisilla alueilla

Helsinki: ehdotus on aiheellinen, koska hulevesien hallinnan kustannukset tulevat todennäköisesti nousemaan huomattavasti kasvavien tulvariskien ja hulevesien hallinnan laatuvaatimusten myötä; ei ole toivottavaa, että kiinteistöiltä peritään samanaikaisesti vesihuoltolaitoksen hulevesien viemärintimaksu ja kunnan hulevesien hallintamaksu; tarkoituksenmukaisinta olisi, että kunta perisi hulevesien hallinnasta aiheutuvat kustannukset kokonaan ja maksaisi vesihuoltolaitokselle viemäroinnista aiheutuvat kustannukset

Joensuu: kuntien talouden kannalta tärkeä ehdotus

Jyväskylä: kunnalle on perusteltua säätää oikeus periä kiinteistön omistajalta maksu liittymisestä kunnan vastuulla olevaan hulevesijärjestelmään, sekä periä perus- ja käyttömaksua (putkeen, ojaan jne.) sekä oikeus vuosittaisen maksun perimiseen järjestelmän vaikutusalueella olevien kiinteistöjen omistajilta tai haltijoilta; kadut ja yleiset alueet tulee rinnastaa muihin kiinteistöihin myös silloin, kun kunta vastaa hallinnasta

Kiinteistöliitto: pitäisi täsmentää, mitä tarkoitetaan hulevesijärjestelmän vaikutusalueella

Kuluttajavirasto: Kuluttajien kannalta ei ole tyydyttävää, että laissa ei säädettäisi maksujen kohtuullisuudesta, tasapuolisuudesta tai niiden valvonnasta; pelkona on, että maksut lisäävät asumisen kustannuksia ja verorasitusta; maksut eivät saisi muodostua uusiksi veronluonteisiksi maksuiksi, joiden suuruuteen ei ole mahdollisuutta vaikuttaa

Kuopio: maksujen tulisi kattaa myös tarvittavat uusininvestoinnit

LoiVesi: koska kaikki kuntalaiset pääsevät erityisesti kaava-alueilla nauttimaan hulevesien poisjohtamisesta ja käsittelystä, voisi huleveden kustannukset kattaa suoraan verovaroista

PorvoonVesi: ehdotukset ovat epä johdonmukaisia; jos kunta hoitaa hulevesien viemäroinnin, on maksu julkisoikeudellinen, eikä samanlaisia perustelu- ja tunnuslukuelvointeita ole kuin vesihuoltolaitoksella

SYKE: Maksujärjestelmän tulisi kannustaa hulevesien käsittelyyn tonteilla ja liikennealueilla; kuntien toteutettaviksi ja hoidettaviksi tulevat avoimet hulevesijärjestelmät edellyttävät uuden tyyppistä toteutusta ja kunnossapitoa, joten maksuilla olisi huolehdittava riittävästä resursoinnista

Vantaa: Jos kokonaisvastuu hulevesistä on kunnilla, tulee tehdä kunnalle mahdolliseksi saada periä korvaus sille kaikkien hulevesien hallinnasta koituvien kustannusten peittämiseksi

VM: Kuntien kannalta maksujen perimisoikeus on erityisen tärkeä

MRA 41 § *Hulevesisuunnitelma*

SYKE: suunnitelmasta olisi syytä olla enemmän sisältövaatimuksista, kuten maininta valuma-alueista, maasto-olosuhteista ja vesitaloudellisesta kokonaisuudesta sekä kytkeytymisestä viheralueiden suunnitteluun

Hankkeet

Energiamarkkinaviraston valvontamallin selvittämishanke

EK, HauVesi, Kiinteistöliitto, Valvira: hanke on kannatettava

EK: vesihuoltolaitosten taloudenhoidon tulee olla niin läpinäkyvää, että myös vesihuoltolain soveltamisalan ulkopuolisten yritysten on mahdollista valvoa maksujensa kohtuullisuutta; maksujen tulee kaikissa tapauksissa perustua kustannusvastaavuuden periaatteelle; ehdotusten riittävyttä vesihuoltolaitosten taloudenpidossa ilmenneiden epäkohtien poistamiseksi voidaan arvioida jatkoselvitysten valmistuttua

ETL kannattaa vesihuoltolaitosten valvonnan kehittämistä loppuraportin kohdassa 8.3 esitetyllä tavalla; valvonnalle on selvä tarve

Forssa: hyvin menestyvän vesihuoltolaitoksen omistajalla tulee säilyä mahdollisuus saada erilaisin tavoin riittävä taloudellinen tuloutus

HS-Vesi: Jos vesihuoltolaitosten taloudellista valvontaa päätetään lisätä, on Energiamarkkinaviraston soveltuvuutta tähän tehtävään syytä selvittää ensisijaisena vaihtoehtona

HSY Vesi: selvittäminen on tarpeen ja Energiamarkkinavirasto tai vastaava ns. regulaattori voisi ohjata toimialan käytäntöjä ja olla oikein toteutettuna vesihuoltoalaa edistävä ja uudistusta hyvin täydentävä osa

Kerava: selvitys on tarpeellinen; toisaalta valvontalautakunnan perustamiselle ratkomaan yksittäisten kuluttajien ja vesihuoltolaitosten välisiä sopimus- ja hintaepäselvyyksiä on myös olemassa selkeä tilaus; hulevesien hallinnan suhteen esitetty valvontamalli on puutteellinen, koska siinä ei oteta kantaa siihen, kuinka kunnan hulevesien viemäroinnin ja hallinnan kustannusvastaavuutta valvottaisiin

Kilpailuvirasto: Vesihuoltolaitosten hinnoittelun kohtuullisuuden ja tasapuolisuuden valvonta ei sovi Kilpailuvirastolle; on perusteltua selvittää laitosten talouden ja toiminnan valvonnan kehittämismahdollisuuksia ja tarpeita sekä valvonnan edellyttämiä voimavaroja

Kuluttajavirasto: vesihuollon maksujen suuruuden ja kohtuullisuuden valvonta tuntuisi luontevasti kuuluvan Energiamarkkinavirastolle, koska sillä on vastaava valvontatehtävä toisen välttämättömyyspalvelun eli sähkön siirron hinnoittelun valvojana

Kuntaliitto, Kuopio: Hanke on tärkeä

Kuntaliitto: hankkeessa tulee olla riittävä asiantuntijapohja niin kunnista kuin vesihuoltolaitoksilta; läpinäkyvyyden lisääminen on riittävää, mutta jos viranomaisvalvontaan päädytään, olisi Energiamarkkinavirasto paras vaihtoehto

MTK: Vesihuollon talouden valvonta tarvitsee ehdottomasti valvontaelimen; tämä voi olla joko valvontalautakunta tai Energiamarkkinaviraston tapainen valvontaviranomainen; MTK:n tulee olla mukana hankkeessa

Omakotiliitto: uuden valvontaviranomaisen perustaminen on kannatettavaa; maksujen kyseenalaistaminen tavallisten pientaloasukkaiden voimin lienee lähes mahdotonta; Energiamarkkinavirasto voisi ottaa hoitaakseen myös vesihuollon valvontaviranomaisen tehtäviä; lisäksi lautakunta olisi hyvä

OulunVesi: ehdotuksen useissa pykälissä tehostetaan vesihuoltolaitoksen talouden läpinäkyvyyden toteuttamista, mikä riittää valvonnan lisäämiseen; jos uusi valvontaviranomainen perustetaan, eivät siitä seuraavat kustannukset ja tietojen toimittamisvaatimukset saa muodostu vesihuoltolaitoksille raskaiksi

TampVesi: Jos tunnuslukujärjestelmää ei pidetä riittävänä tapana turvata vesihuoltotoiminnan läpinäkyvyys, on Energiamarkkinavirasto hyvä vaihtoehto valvontaviranomaiseksi; hallinnollista byrokratiaa ei tule lisätä ja valvontaviranomaisen seuraamat tunnusluvut tulisi saada sellaisenaan VVY:n tunnuslukujärjestelmästä

TEM kannattaa selvityshanketta; vesihuoltolaitosten markkina-asema huomioon ottaen on perusteltua tehostaa niiden perimien maksujen sääntelyä ja valvontaa; valtion resurssienkäytön tarkoituksenmukaisuuden näkökulmasta on aiheellista selvittää, voidaanko olemassa olevia organisaatioita hyödyntää valvontaan, joskin uuden tehtäväkokonaisuuden sijoittaminen EMV:oon edellyttäisi riittäviä resursseja

VM: laitosten talouden valvontaa on syytä tarkastella hallinnon taloudellisten mahdollisuuksien kannalta; hallinnon kasvattamiseen on syytä suhtautua varauksellisesti ja selvittää sen kustannustehokkuus sekä taloudelliset vaikutukset valtiolle ja kunnille

VVY: jo niillä toimenpiteillä, joihin loppuraportin ehdotuksissa pyritään, saataisiin parannus nykytilaan; jos vesihuollon viranomaisvalvontaa päätetään lisätä, on perusteltua selvittää Energiamarkkinaviraston soveltuvuutta vesihuoltolaitosten talouden ja toiminnan valvontaviranomaiseksi; sillä on kokemusta energialaitosten valvonnasta ja se on tarpeeksi etäällä toimijoista ja näiden asiakkaista, joten sen olisi mahdollista suhtautua valvontaan objektiivisesti ja neutraalisti; lisäksi valvontalautakunta olisi tarpeen yksittäisten riita-asioiden eisitivana ratkaisuforumina, josta saataisiin tulkintakysymysten ratkaisuun arvokasta aineistoa

Tutkimus- ja kehittämishankkeet

ELY, Häme: hanke-ehdotukset ovat tarpeellisia ja hankkeiden toteuttaminen tärkeätä; lisäysehdotus hulevesien käsittely-tarvetta käsittelevän hanke-ehdotuksen tavoiteosioon:

Arvioida (likaantuneiden) hulevesien käsittelytarvetta ja toimenpide-vaihtoehtoja sekä niiden imeyttämisen- ja viivyttämismahdollisuuksia sekä vaikutuksia pohjaveden määrään ja laatuun

Vesiensuojeluyhd: kaikki hanke-esitykset ovat ajankohtaisia ja tarpeellisia; olisi tarpeellista selvittää myös vuotovesien alkuperää jätevesiverkostoissa ja hulevesiverkostoihin johdettavien vesien alkuperää; viemäriverkostojen saneerauksesta vastaavien ja niitä suunnittelevien toimijoiden määrän ja ammattitaidon vahvistamiseen on tulevina vuosina suuri tarve